

AANGETEKEND

Departement Omgeving
Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning
en -projecten (GOP)
Milieuvergunningen dienst Oost-Vlaanderen
Virginie Lovelinggebouw
Koningin Maria Hendrikaplein 70, bus 72
9000 GENT

uw brief :
uw ref. :
onze ref. : M03/P/42025/296/1/B/2
bijlagen : 1
betreft : afschrift besluit
inlichtingen : Wille Christophe
tel : 09-267 78 71
fax : 09-267 78 99
email : christophe.wille@oost-vlaanderen.be

directie Leefmilieu
dienst Milieu- en natuurvergunningen

Gent, 4 maart 2019

Geachte Mevrouw
Geachte Heer

Als bijlage vindt u een eensluitend verklaard afschrift van het besluit van de Deputatie van 28/02/2019, betreffende het beroep in verband met de milieuvergunningsaanvraag van de nv EDF LUMINUS, Markiesstraat, 1 1000 Brussel tot vergunning van een volgens het Vlarem ingedeelde inrichting.

Hoogachtend
namens de Deputatie

Vancoillie Charlotte
dienstchef

DEP. OMGEVING AGOP / MILIEU OOST-VL	
Inscr. nr.:	
dd In	12 -03- 2019
Aan:	

Gelieve in alle briefwisseling over dit onderwerp ons kenmerk (M03/42025/296/1/B/2) te vermelden en deze te sturen naar volgend adres "dienst M03 Milieu- en natuurvergunningen, Woodrow Wilsonplein 2, 9000 Gent".

directie Leefmilieu
dienst Milieu- en natuurvergunningen

vergadering van
28 februari 2019

Besluit van de Deputatie

aanwezig
Moens Kurt,
wnd voorzitter

kenmerk
betreft

M03/42025/296/1/B/2/HV/CW

WETTEREN - EDF LUMINUS NV - WINDTURBINE

Beroep van derden tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van Wetteren van 8 juni 2015 (na vernietiging door de Raad van State) (K2)

Gillis Riet
Charlier Anna Maria
leden

verslaggever

Leentje Grillaert

1. Feitelijke en juridische gronden

De Smet Albert,
provinciegniffier

Wetgeving

dossiernummer
1901015

Artikel 57, §2 van het Provinciedecreet.

zittingnummer.
14

Decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (milieuvergunningsdecreet).

termijn:
14 maart 2019

Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid

Besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning (Vlaem I)

Besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiene (Vlaem II)

Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage

Vergunningstoestand

▪ Milieuvergunningen

- Besluit van het college van burgemeester en schepenen van 8 juni 2015 houdende het verlenen van de vergunning voor de exploitatie van 1 windturbine voor een termijn tot en met 7 juni 2015 en de weigering van de vergunning voor wat betreft de bronbemaling (*tegen deze beslissing wordt beroep aangetekend*)
- Besluit van de deputatie van 26 november 2016 houdende de gedeeltelijke inwilliging van het beroep en bevestiging van de beroepen beslissing

van 8 juni 2015 mits toevoeging van een bijzondere voorwaarde (deze beslissing werd vernietigd door de Raad van State)

- *Arrest van de Raad van State*
  - Arrest nr. 242.513 van 4 oktober 2018 houdende de vernietiging van het besluit van de deputatie van provincieraad van Oost-Vlaanderen van 26 november 2015 waarbij het beroep ingesteld tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Wetteren van 8 juni 2015, houdende het verlenen van de milieuvergunning aan de n v EDF Luminus voor het exploiteren van een windturbine, gelegen langsheen de E40 te Wetteren deels wordt ingewilligd en de beroepen beslissing wordt bevestigd mits toevoeging van een bijzondere voorwaarde.
- *Stedenbouwkundige vergunningen en/of bouwvergunningen:*
  - Besluit van de GSA van 16 juni 2015 houdende het verlenen van de vergunning voor het oprichten van een windturbine

Aanvraag

De milieuvergunningsaanvraag werd op 30 januari 2015 ingediend door de nv Edf Luminus, Markiesstraat 1 te 1000 Brussel voor het exploiteren van een windturbine, gelegen aan de Autosnelweg E40 zn te 9230 Wetteren, op de percelen, kadastraal bekend onder Wetteren, 1^e afdeling, sectie G, nrs 1310/c, 1312/c en 1316/a, met als voorwerp 12 2 2, 20 1 6 1.b en 53 2 2 a

De milieuvergunningsaanvraag werd op 27 februari 2015 ontvankelijk en volledig verklaard

Openbaar onderzoek in eerste aanleg

Uit de stukken blijkt dat de milieuvergunningsaanvraag de vereiste publiciteit verkreeg, conform artikel 17 van Vlarem I

Uit het proces-verbaal van 9 april 215 houdende de tijdens het openbaar onderzoek ingediende schriftelijke en mondelinge bezwaren en opmerkingen, blijkt dat 8 bezwaarschriften werden ingediend, waarvan de argumenten als volgt kunnen samengevat worden

- m b t de ligging
  - ligging in agrarisch gebied, mogelijke ligging in buffergebied, inplanting van de windturbines is in strijd met de gewestplanbestemming van agrarisch gebied,
  - ligging in de nabijheid van het Instituut Mariagaard, ligging in de nabijheid van een landschappelijk waardevol gebied en woongebied met landelijk karakter,
  - er bevindt zich een woning op 110 m van WT, hetgeen in strijd is met de bepalingen van het PlanMER opgemaakt i k v het PRUP Windlandschap E40 waarin gesteld wordt dat clusters geen bewoning kunnen insluiten omdat bewoners niet het gevoel mogen krijgen te worden omsingeld door windturbines,
  - Instituut Mariagaard dient beoordeeld als woongebied gezien de functie van school, internaat en permanente verblijfplaats van mensen,

- er kunnen geen vergunningen worden verleend zolang het PRUP niet door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd,
- strijdigheid van het pRUP met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, ligging in een open ruimte gebied volgens de gemeentelijke structuurplannen van Melle én Wetteren,
- met beroept zich op het Windplan een louter beleidsdocument, niet bindend; ook een omzendbrief is niet bindend,
- m b t de slagschaduw:
  - slagschaduwhinder voor de bewoners (leerlingen en zustergemeenschap) van Mariagaard, slagschaduwhinder ter hoogte van het Instituut Mariagaard in de examenperiode,
  - slagschaduwhinder en hinder door de schaduw van de 150 m hoge masten,
  - de slagschaduwstudie voldoet niet aan de wettelijke verplichtingen, er werd geen rekening gehouden met de overheersende windrichting,
- m b t. geluid:
  - afstandsregels in Vlaanderen verschillen van deze in Wallonie; andere landen hanteren nog veel ruimere afstandsregels, zijn Vlamingen dan zoveel hardhoriger?
  - geluidshinder tijdens de nachtperiode,
  - laagfrequent geluid en trillingen beïnvloeden de slaap en/of de gemoedstoestand van omwonenden, effect van laagfrequent geluid op mensen en dieren is onvoldoende onderzocht; infra-geluidseffecten verwekt door windturbines kunnen gezondheidseffecten hebben tot afstanden > dan 1 000 m,
  - de thans gehanteerde VLAREM-normering inzake geluidshinder beantwoordt niet aan de op gezondheidsvlak geldende 'zorgvuldigheids-, voorzorgs- en gelijkheids-'principes,
  - ontbreken van een achtergrondmeting van het geluid ter hoogte van het Instituut Mariagaard,
  - het continue repetitieve geluid afkomstig van de windturbines is niet vergelijkbaar met het zeer tijdelijke geluid van een passerende trein,
- m b t de natuur
  - in het planMER behorende bij het PRUP Windlandschap E40 wordt in de samenvatting effectbeoordeling aangetoond dat gezien de slechte scores voor vegetatie en fauna, erfgoedwaarden en landschapsbeleving, geluid, slagschaduw en landbouw de zone in Melle niet geschikt is voor een grootschalig windturbineproject, de voorgestelde turbines zijn groter en zwaarder dan deze gebruikt voor de effectbeoordeling, zodat mag worden aangenomen dat de hinder groter zal zijn,
  - inplanting in verschillende relictzones, de inplanting in een ongerept landbouwgebied met veel kleine landschapselementen,
  - het ontbreken van een passen beoordeling omwille van de ligging van een SBZ-H op ca 1,3 km van de projectzone,

- haakse ligging van de windturbines op een belangrijke seizoentrekroute voor vogels, het risico op aanvaring verhoogt door de plaatsing van 3 bijkomende turbines die 50 m hoger zijn dan de bestaande, in toepassing van art 16 van het Natuurdecreet dient de vergunning geweigerd te worden omdat reële natuurschade erdoor zal worden veroorzaakt en er geen voldoende milderende maatregelen mogelijk zijn om te vermijden dat vleermuizen of vogels tegen de windturbines vliegen;
- de natuurtoets is m b t de vleermuizen onvoldoende onderbouwd, de voorgestelde mitigerende maatregelen zijn onvoldoende dwingend;
- rooien van bomen en kleine landschapselementen die de aantrekkingspolen van de vleermuizen zijn;
- m b t het visuele aspect:
  - zeer ingrijpende visuele hinder op ongerept landbouwland met veel kleine landschapselementen; de visuele hinder bij 'off-shore'-windparken is veel kleiner,
  - de ligging in een relictzone; de impact op de omgeving van draaiende turbines van 200 hoogte en een rotordiameter van 122 m is bijzonder groot en zal de erfgoedwaarde van het landschap in belangrijke mate aantasten; aanzienlijke effecten t.a.v. de landschappelijke en erfgoedwaarden, inplanting in de nabijheid van een beschermd monument (kasteel van Kwatrecht), een ankerplaats, een open ruimte-corridor, een landschappelijk waardevol agrarisch gebied, een parkgebied,
  - mogelijke aanzienlijke effecten qua trillingen en lichtvervuiling;
  - windturbines zijn niet identiek aan de reeds bestaande van de UGent, windturbines zijn van uitzonderlijke dimensie waarvan weinig ervaring beschikbaar is,
- m b t veiligheid
  - ontbreken van een risico-analyse i v m ijsval en ijsworp, gevaar van ijsval en ijsworp t o v een woning op 100m van WT1 (Melle),
  - groepsrisico bij breuk/brand/sabotage/overtoeren van wieken of gondel door nabijheid spoorlijn en E40?
  - aandachtsafleiding van voertuigbestuurders,
  - impact op vliegveiligheid,
  - veiligheidsrisico ten gevolge van de ligging van WT01 en WT02 in de nabijheid van het Gondapad, de spoorweg en de NAVO-pijpleiding,
  - ontbreken van overeenkomsten met de eigenaars van aanpalende percelen waarover wiekoverslag gebeurt,
  - Instituut Mariagaard en de autosnelweg liggen binnen de berekende risico-zones, handleiding van windturbinefabrikant vermeldt een veiligheidsafstand van minimum 400 m,

/.

- m.b.t de overige aspecten
  - serieuze afname van de performantie van de windturbines (door stilstand) om aan de geluidsnormen en slagschaduwnormen te kunnen voldoen, de ecologische impact van windenergie 'on-shore' is marginaal t.o.v. de 'off-shore' windparken; windenergie is duur en niet rendabel zonder subsidiëring, economische bezwaren, asociaal en onethisch karakter van het opzetten van een cooperatie;
  - de valse bewering dat windenergie effectief bijdraagt aan de beperking van CO₂-uitstoot;
  - waardevermindering van eigendommen in de buurt van het windturbinepark wordt niet gecompenseerd;
  - het lage rendement van windturbines met gedecentraliseerde elektriciteitsproductie brengt instabiliteitsproblemen mee voor het elektriciteitsnet;
  - bezwaarindieners hebben geen rechtstreeks aan hen gericht gekregen over milieuvergunningaanvraag, onvoldoende tijd voor de omwonenden om het dossier in te kijken;
  - MER-plicht wegens meer dan 4 windturbines (windpark van 6 windturbines) en gelet op de aanzienlijke milieueffecten, uit de lokalisatienota en zijn bijlagen blijkt dat er wel degelijk mogelijk of zekere significante impact op het milieu te verwachten is, zodat een project-MER vereist is (significant effect op vleermuizen en vogels);
  - bezwaarschriften ingediend i.k.v. openbaar onderzoek PRUP Windlandschap E40 – Aalter tot Aalst, hiaten in het plan-MER van het PRUP Windlandschap E40, er werd nl geen maximum hoogte van de mast bepaald,
  - aanleg van wegenissen in de vallei van de Vuntebeek, grondwaterbemaling kan de bovenloop van de Vuntebeek verdrogen, wat zijn effect zal hebben op de walgrachten van het kasteel,
  - meer verspreiding van luchtvervuiling van de autosnelweg in een wijdere omgeving, lasten worden gedragen door de omwonenden, lusten zijn voor de exploitant die niet in de projectzone woont,
  - coördinaten in het mailingverkeer met Belgocontrol stemt niet overeen met de coördinaten van de windturbine uit huidige aanvraag,
  - voor de 3 windturbines moet één milieuvergunningaanvraag ingediend worden, fictieve splitsing in 2 aanvragen om inspraakrechten van personen en verschillende instanties tot een minimum te beperken,
  - het dossier bevat geen gegevens over de bouw en ontsluiting van de windmolens, noch een mobiliteitsplan

Besluit van het College van Burgemeester en Schepenen

Bij besluit van het College van Burgemeester en Schepenen van Wetteren van 8 juni 2015, werd aan de nv Edf Luminus de milieuvergunning voor hogervermelde inrichting verleend en werd de vergunning voor de bronbemaling geweigerd

Deze beslissing werd bekendgemaakt vanaf 17 juni 2015

Beroepschrift

Op 15 juli 2015 werd door het College van Burgemeester en Schepenen van Melle een beroepschrift ingediend, dat volgende beroepsargumenten bevat

- De ashoogte en de rotordiameter van de aangevraagde windturbines overstijgen ruim de schaal en de maat van het landschap,
- De bijkomende windturbines zorgen voor veel meer slagschaduw momenteel worden circa 5 woongebouwen getroffen door de 3 bestaande windturbines in Melle; bij de ingediende aanvraag zouden 123 woongebouwen, 1 school en 3 bedrijven getroffen worden door 8 uur slagschaduw per jaar. Het aantal gebouwen binnen de 8 uur slagschaduwcontour is dermate groot dat dergelijk hoge windturbines onaanvaardbaar zijn.
- De geluidsstudie en de slagschaduwstudie werden uitgevoerd met simulaties van types windturbines die niet overeenstemmen met het aangevraagde type windturbine
- Er is geen compensatie van het biologisch waardevol gebied dat verdwijnt in Melle.

In een aanvullend schrijven van 29 september 2015 stelt het College, na het bekomen van een gezamenlijke engagementsverklaring van zowel EDF Luminus als Eneco, dat zij haar beroepsschrift kan intrekken, indien in de milieuvergunning van EDF Luminus dezelfde bijzondere voorwaarden worden opgenomen als in de milieuvergunning van Eneco en de engagementsverklaring voor het meldpunt wordt nageleefd

Op 16 juli 2015 werd door Mr. VERMEIRE Gwijde, Voskenslaan 301 te 9000 Gent, een beroepsschrift ingediend namens de n v Delvoeye Art en de heer W Delvoeye, dat volgende beroepsargumenten bevat

- Door de inplanting en exploitatie van WT3 zal de aantrekkelijkheid van het parkgebied om kunst en natuur te beleven in beduidende mate afnemen,
- Windturbines zullen gelet op hun hoogte van meer dan 205 m evident zichtbaar (en hoorbaar) zijn in het domein De Bueren, dat een oase van rust en artistiek werk en inspiratie zou moeten zijn,
- Slagschaduw ter hoogte van het Kasteel De Bueren merkbaar wat hinderlijk zal zijn voor het privé-leven en artistiek werk,
- Hinder door meer verspreiding van luchtvervuiling, zijnde de stofdeeltjes afkomstig van het autoverkeer op de E40, bij oost-zuidoostenwind,
- Meer geluids- en trillingshinder in het stiltebehoevende groengebied, meer bepaald de bekende laagfrequente geluiden, gezoem en geronk van gondel en wieken, plus trillingen via de mast naar de bodem en omgeving
- Lichtbebakening is oorzaak van bijkomende hinder
- Ligging op amper 220 m van een spoorlijn en binnen de 15 km van de radar te Semmerzake betekent een bijkomend risico voor resp de goederentreinen en vliegtuigen/andere' luchtvaartuigen. Dergelijk risico veroorzaakt stress en een gevoel van onbehagen bij de beroeper
- Aantasting en ontwaarding van het landschappelijk waardevol gebied. Oneigenlijk gebruik van het eigendom van beroepers als feitelijke bufferzone

- Droogtrekken van de bodem en aantasting van de waterhuishouding ter hoogte van het kasteel De Bueren.
- Schade door negatieve effecten op de vleermuizenpopulaties en vogelsoorten die nog voorkomen in het domein De Bueren,
- Waardevermindering van het eigendom,
- Windturbine is 50 m hoger dan de reeds aanwezige windturbines
- Ontbreken van een milieueffectenrapport en de daarbij horende inspraak, ontbreken van een onderzoek naar alternatieven; door opsplitsing in afzonderlijke aanvragen ontkomt men aan de opmaak van een project-MER,
- De opmaak van een project-MER is noodzakelijk gelet op het opgemaakte plan-MER i.h.k.v. het provinciaal RUP 'Windlandschap E40 tussen Aalter en Aalst' waarin een significant negatieve impact op fauna vastgesteld werd,
- Strijdigheid met de bestemming 'agrarisch gebied' volgens het gewestplan,
- Onterecht gebruik van het art. 4.4.9 van het VCRO in het kader van de milieuvergunning,
- Ontbreken van een advies van het Agentschap voor Gezondheid ter evaluatie van de mogelijke schadelijke impact op de gezondheid van de mens

De beroepschriften werden op 23 juli 2015 ontvankelijk en volledig verklaard

Adviezen

GUNSTIG advies van het College van Burgemeester en Schepenen van Wetteren van 17 december 2018, met betrekking tot de stedenbouwkundige aspecten

ONGUNSTIG advies van 9 december 2018 van de Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en -projecten –Milieuvergunningen dienst Oost-Vlaanderen, overwegende dat volgens de uitspraak van de Raad van State een project-MER of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing diende te worden opgemaakt, nodig volgens bijlage II, punt 3 i) van het MER-besluit

Stilzwijgend GUNSTIG advies van Ruimte Vlaanderen – afdeling Oost-Vlaanderen

STILZWIJGEND GUNSTIG advies van Afdeling Gebiedsontwikkeling, omgevingsplanning en -projecten –Ruimte Vlaanderen - dienst Oost-Vlaanderen

ONGUNSTIG advies van 17 januari 2019 van de provinciale milieudeskundige, waarin wordt gesteld dat de aangehaalde beroepsargumenten deels gegrond zijn en waarin wordt voorgesteld de bestreden beslissing van 8 juni 2015 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Wetteren op te heffen, overwegende

- dat voorliggende aanvraag de exploitatie beoogt van een windturbine op het grondgebied Wetteren en deel uitmakend van een windturbineproject van 3 windturbines, dat de projectzone zich situeert ten noorden van en langs de E40 ter hoogte van Melle – Wetteren, dat het project nauw

aansluit met het bestaande windturbinepark op de terreinen van de UGent te Melle,

- de voorziene ligging van de windturbine in agrarisch gebied, een bestemming waarmee de inrichting in principe niet verenigbaar is,
- dat gelet op de bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening de overheid die dient te beslissen in het kader van een milieuvergunning kan afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan, voor zover dit overeenstemt met de standaardtypebepalingen; dat de inplanting van windturbines voorzien wordt onder de standaardtypebepalingen 'landbouw'; dat de stedenbouwkundige vergunning verleend werd,
- dat het windturbinepark gelegen is in een gebied dat volgens het goedgekeurde provinciale beleidskader 'Windturbines' aangeduid is als zijnde een potentiële zoekzone,
- dat het windturbinepark tevens gelegen is binnen de grenzen van het bij besluit 17 december 2014 van de provincieraad van Oost-Vlaanderen definitief vastgestelde provinciaal RUP 'Windlandschap E40 van Aalter tot Aalst', meer bepaald binnen de zone 'Windakker Melle'
- dat er tijdens het openbaar onderzoek 8 bezwaarschriften ingediend werden,
- dat een maximale hoogte aangevraagd wordt van 206,5 m, dat Belgocontrol zich akkoord kon verklaren voor windturbines met een maximale hoogte van 186 m AGL,
- dat de windturbine in kwestie tot 60 m hoger kan zijn dan de bestaande windturbines;
- dat de inplanting van de windturbines vanuit het standpunt van externe veiligheid aanvaardbaar mag worden geacht,
- dat uit de geluidsstudie blijkt dat de vigerende richtwaarden voor specifiek geluid zonder bijkomende reducties niet kunnen gehaald worden, dat om het woonklimaat ter hoogte van het Instituut Mariagaard te bestendigen het aangewezen is strengere richtwaarden van toepassing te stellen,
- dat de windturbines zullen uitgerust worden met stilstandregeling zodat de slagschaduw ter hoogte van de woningen en het Instituut Mariagaard beperkt wordt overeenkomstig de sectorale voorwaarden,
- dat uit de natuurtoets blijkt dat er mogelijks significant negatieve effecten zijn op avifauna en de vleermuizenpopulatie, dat uit beide verkennende studies blijkt dat verdere monitoring noodzakelijk is om de geschikte milderende maatregelen te bepalen, dat de omgeving rond de windturbine die het voorwerp uitmaakt van voorliggende aanvraag niet onderzocht is geweest op de aanwezigheid van vleermuizen,
- de windturbine uit voorliggende aanvraag deel uitmaakt van een windturbinepark van 6 windturbines, nl naast de gevraagde windturbine de 2 windturbines van Eneco Wind Belgium nv aan dezelfde zijde van de E40 en de 3 bestaande turbines aan de overzijde van de E40, dat deze 6 windturbines dienen te worden aanzien als een milieutechnische eenheid zoals bepaald in het DABM (decreet algemene bepalingen milieubeleid),
- dat de projectzone zich situeert in de nabijheid van een bijzonder beschermd gebied, zijnde het bosgebied 'Geerbos' op ca 710 m van de mast van de windturbine WT03, dat op ruimere afstand, resp 1 130 m en 810 m er nog de beschermde monumenten 'Kasteel De Bueren met aanhorigheden' en 'Hoeve met aanhorigheden' gesitueerd zijn, dat gezien dit project mogelijks een aanzienlijke invloed kan hebben op een bijzonder

beschermd gebied, er voorafgaandelijk aan het indienen van de milieuvergunningsaanvraag, een project-MER of een verzoek tot ontheffing diende te worden opgemaakt,

- dat het aanvraagdossier geen informatie bevat omtrent de voorziene bemaling, dat hierdoor de effecten op de omgeving niet kunnen ingeschat worden

De Provinciale Milieuvergunningscommissie deed volgende vaststellingen:

"De voorzitter licht het openbaar onderzoek en de adviezen toe

De deskundige stelt dat volgens het arrest van de Raad van State de windturbine als een milieutechnische eenheid met het geheel van de 6 windturbines dient te worden beschouwd. De Raad van State wijst op de beschermde gebieden in de buurt. Het vernietigde Deputatiebesluit is, volgens de Raad van State, in strijd met het voorzorgsbeginsel.

Aan de ongunstige argumenten die eerder gesteld werden, is niks gewijzigd. De windturbine blijft in de invloedssfeer van het kasteel De Bueren. Voor het geheel van de 6 windturbines had men een MER moeten opmaken of een verzoek tot ontheffing aanvragen.

Hetzelfde geldt voor de 2 andere windturbines van ENECO, waarvoor een ministerieel besluit werd getroffen dat tevens door de Raad van State werd vernietigd. Wij hadden eerder gesteld dat deze turbines samen in één aanvraag moesten opgenomen worden.

AGOP milieu verwijst naar e-mails van ANB. In het eerdere advies van ANB werden alleen de specifieke beschermingszones beoordeeld. Nu heeft men ook bosgebied mee bekeken. Ook het kasteel valt onder de beschermingszones in het kader van de milieueffectrapportering.

De Commissie hoort de vertegenwoordiging van de appellant die de opmerkingen van de Commissie aanhoort en het volgende stelt: *De appellant legt ter zitting een aanvullende nota neer en wijst op een aantal blijvende knelpunten. We zijn nu 3 jaar verder.*

- *Er is een project-MER of ontheffing nodig. Er staan al 3 windturbines en er loopt een procedure voor nog 2 andere windturbines. De 6 windturbines moeten samen beoordeeld worden. De Raad van State stelt dat deze een milieutechnische eenheid vormen. Er zijn aanzierlijke milieueffecten mogelijk.*
- *Passende beoordeling. Er kan niet zomaar gesteld worden dat er geen passende beoordeling nodig is. ANB stelt dat er geen impact is voor de beschermde Oosterzeelse bossen. Men kan dit niet zomaar zeggen omwille van een afstand van 1,3 km. Er zijn trekbewegingen mogelijk in dit gebied.*
- *De dossiersamenstelling is gebrekkig. Er werd onder meer geen bemalingsnota gevoegd bij de aanvraag. Nadien werd op 9 oktober 2015 een bemalingsnota ingediend nadat het openbaar onderzoek al was afgesloten. De aanvraag was eigenlijk niet ontvankelijk.*
- *Het aspect grondwater. Het grondwater is afhankelijk van de Vuntebeek. De windturbine bevindt zich in de bovenloop van de Vuntebeek. Dit heeft een impact op de waterhuishouding van De Bueren. De wallen staan er nu al droog. Dit aspect had men in een MER moeten onderzoeken. Bij wijzigingen in de regelgeving in 2014 heeft men ook de effecten op gezondheid, biodiversiteit en klimaat toegevoegd (zie stuk 17).*

- *De nadelen van windturbines*
Door windturbines kan de windsterkte afnemen en de luchtstroom wijzigen.
- *De rechtspraak van het Hof van Justitie en de Raad van State.*
In een zaak in het Waalse gewest heeft de Raad van State een prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie. Dergelijk project moet aan een plan-MER of project-MER onderworpen worden. Dit moet aan het publiek voorgelegd worden.
- *Natuurschade*
De Raad van State is ons gevolgd dat er natuurschade mogelijk is. De natuurzorgplicht is niet vervuld. De voorwaarde die monitoring oplegt en stillegging als er een vleermuis dood is, is nazorg maar geen voorzorg. ANB stelt dat er geen significantiekader is. Er zijn wel seizoenstrekken. ANB stelt dat er geen significant negatief effect is. De Raad van State wijst erop dat er geen kwantitatieve drempel voorzien is. Er kunnen 100 tot 200 vogels per jaar slachtoffer worden.
Er bevinden zich zeldzame vogelsoorten uit Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn. Zelfs als er 3 sterven, heeft dit grote gevolgen. Kwantitatief moet men voorzichtig zijn. Wij volgen ANB niet.
Er zijn ook nachtvluchten van vogels die zich richten op lichtbebakening in de hoogte. Windturbines zijn een soort vuurtoren. Bij slechte weersomstandigheden kunnen vogels tegen windturbines vliegen. Dit is niet onderzocht in een MER.
De stilstandmodule voor de vleermuizen is in principe niet slecht. Volgens een vleermuizendeskundige kunnen de voorgestelde 3 periodes te beperkt zijn. November 2018 was bijvoorbeeld een zachte maand waar er veel waarnemingen van vleermuizen zijn gedaan en waar vleermuizen op jacht gaan. Dit is een inbreuk op de natuurzorgplicht.
Ook andere zoogdieren kunnen benadeeld worden, zoals marterachtigen, wezels en bunzingen. In Denemarken is vastgesteld dat er in een nertsenkwekerij veel dieren gestorven zijn in de nabijheid van windturbines (door geluid, trillingen).
- *Artikel 5.6.7 en 4.4.9 van de VCRO*
Eén van de voorwaarden voor het toepassen van artikel 5.6.7 is dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad. Dit moet gemotiveerd worden. Er zijn objectieve elementen die wijzen op een authentiek landschap met onroerend erfgoed: het kasteel De Bueren, het kasteel Kalverhage, een beschermde boerderij, weilanden, rietkragen, houtkanten.
Het betreft een heuvelachtig gebied. Daarop zou men dus windturbines plaatsen! Er lopen ook wel een autostrade en een spoorweg maar deze zijn niet vergelijkbaar met een windturbine. De windturbine kan al geweigerd worden omdat niet voldaan wordt aan de vereiste goede ruimtelijke ordening.
Artikel 4.4.9 is hier niet relevant. Bij arrest van juli 2017 heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de bouwvergunning vernietigd. Artikel 4.4.9 moet beoordeeld worden door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. In oktober 2017 werd een nieuwe bouwvergunning afgeleverd. De procedure hiertegen is nog lopende.

De Commissie hoort de vertegenwoordiging van de exploitant die de opmerkingen van de Commissie aanhoort.

De voorzitter wijst op de volgende knelpunten

- Er is verder monitoring noodzakelijk ten behoeve van geschikte milderende maatregelen,
- De Raad van State beschouwt de 6 windturbines samen als een milieutechnische eenheid;
- Gelet op de beschermde gebieden Geerbos en kasteel De Bueren, is er een MER of een ontheffing nodig
- Er zat geen informatie in het dossier in verband met de bemaling

De vertegenwoordiging van de exploitant legt ter zitting een nota neer en licht de volgende aspecten toe:

1) In verband met het arrest van de Raad van State

Er wordt in het advies gesteld dat er in het arrest van de Raad van State zaken staan die wij er niet in lezen. Zo stelt men dat er, gelet op de aanwezigheid van beschermde gebieden, een project-MER moet gemaakt worden. De Raad van State kan zich niet over de grond van de zaak uitspreken. De Raad van State stelt dat er geen zekerheid is dat er geen significante effecten zijn. Dit gaat over de motivering van de beslissing. Er is geen invloed op het Geerbos en het domein De Bueren en ook niet op de hoeve.

De Raad heeft niet gezegd dat er een project-MER moet zijn.

In de handleiding windturbines van 2017 wordt gesteld dat er nagekeken moet worden of er 4 of meer windturbines zijn die aanzienlijke invloed kunnen hebben. Er kan hier geen aanzienlijke invloed zijn. Het betreft hier dus een bijlage III -project waarvoor een MER-screeningsnota volstaat.

We wijzen op de recente email van ANB die stelt dat indien haar gunstig advies met voorwaarden wordt nageleefd, er geen aanzienlijke invloed kan zijn op het Geerbos

Wat het kasteel betreft:

Er werd een nieuwe bouwvergunning verleend door de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar. Daarin werd ook de impact op het landschap bekeken. De GSA stelde dat er geen invloed kan zijn op het kasteel De Bueren. Windturbine 1 staat op ongeveer 500m. De impact is eerder beperkt maar niet aanzienlijk, gelet op de bestaande verbidingsstructuren

Wat de hoeve betreft

De hoeve ligt in de ruime omgeving. Gelet op de ruime afstand, wordt de impact als beperkt beschouwd. In het advies van Onroerend Erfgoed (in het kader van de bouwvergunning) werd geen bezwaar gemaakt. Besluitend kan gesteld worden dat er niet één indicatie is op grond waarvan nog een effect moet worden onderzocht. Men kan de vergunning niet weigeren op basis van de nabijheid van beschermde gebieden. De nabijheid betekent niet dat er aanzienlijke effecten zijn. Hier heeft men echter besloten dat er aanzienlijke effecten kunnen zijn. Op basis waarvan? Er is echter geen enkele indicatie

Het lijkt erop dat men een ongunstig advies geeft louter uit schrik voor vernietiging door de Raad van State. Dit is niet correct

2) Het opleggen van monitoring

In de eerste milieuvergunning was monitoring opgelegd. De Raad van State stelt dat dit een post factum maatregel is en dat er niet voldaan wordt aan artikel 16 van het Natuurdecreet

Wij wijzen echter op het advies van ANB van 14 december 2018 dat gunstig is. Op basis van de intussen gewijzigde inzichten is de door ANB voorgestelde voorwaarde de manier om schade volledig te beperken.

Besluitend kan gesteld worden dat we het arrest van de Raad van State kunnen weerleggen. Er is geen enkel hiaat of geen enkele leemte. Wat de nabijheid van de beschermde gebieden betreft, verwijzen we naar onze nota waar we puntsgewijs het arrest van de Raad van State weerleggen.

Er wordt in het advies nog verwezen naar het PRUP voor de E40 maar dit werd niet goedgekeurd. Dit kan dan ook niet fungeren als toetsingskader en leidt tot verwarring. De Raad van State stelt dit ook.

Wat de aangevraagde hoogte betreft, werd er een hoogte van max. 206 m aangevraagd. Belgocontrol is akkoord met 206m, dit akkoord zit in bijlage bij de nota. De hoogte werd reeds eerder beoordeeld en werd ondervangen met de stilstandsregeling van ANB.

Het aspect van de monitoring is achterhaald, gelet op het recente advies van ANB van december 2018. De voorwaarden inzake stilstand werden ook opgelegd in de bouwvergunning van 6 oktober 2017.

Wat de MER-screening betreft, verwijzen we naar de nota. Het arrest van de Raad van State besluit niet dat er een MER moet zijn. Dit zou een manifeste bevoegdheidsoverschrijding van de Raad van State zijn.

We herhalen dat er geen significante impact op beschermde gebieden is. De bemalingsnota werd op 9 oktober 2015 opgemaakt en bezorgd als stuk 5 bij de nota van 12 oktober 2015. De bemalingsnota zit nu ook in stuk 7 bij de nota. We vragen om hiermee rekening te houden.

Het is ons niet duidelijk welke leemten of hiaten er zijn.

Na dit horen, besluit de voorzitter dat de argumenten van de exploitant niet overtuigend zijn. Men haalt enkele documenten of adviezen aan om te stellen dat er geen aanzienlijke effecten zijn. Deze zijn echter specifiek en niet ruim genoeg om te kunnen stellen dat er geen effecten zijn. Zo spreekt b.v. Onroerend Erfgoed zich slechts uit over het erfgoedkarakter.

De deskundige stelt dat dit voorafgaand aan de aanvraag had moeten onderzocht zijn. Indien men een verzoek tot ontheffing had ingediend, had men kunnen bekomen dat men in de ontheffing stelt dat er geen effecten zijn. De Raad van State heeft gesteld dat onvoldoende gemotiveerd is dat er zich geen significante effecten kunnen voordoen. Er zijn sinds het indienen van de aanvraag geen nieuwe elementen hieromtrent aangebracht.

Wat de bemalingsnota betreft, hebben de beroepers gelijk dat die in de aanvraag moest zitten. Het betreft hier een dossier dat in eerste instantie door de gemeente werd behandeld.

De voorzitter besluit dat er geen nieuwe argumenten zijn aangebracht door de exploitant."

ONGUNSTIG advies van 22 januari 2019 van de Provinciale Milieuvergunningscommissie (afgekort PMVC), waarin wordt gesteld dat de aangehaalde beroepsargumenten deels gegrond zijn en waarin wordt voorgesteld de bestreden beslissing van 8 juni 2015 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Wetteren op te heffen, overwegende

- dat voorliggende aanvraag de exploitatie beoogt van een windturbine op het grondgebied Wetteren en deel uitmakend van een windturbineproject van 3 windturbines, dat de projectzone zich situeert ten noorden van en langs de E40 ter hoogte van Melle – Wetteren, dat het project nauw

/.

aansluit met het bestaande windturbinepark op de terreinen van de UGent te Melle,

- de voorziene ligging van de windturbine in agrarisch gebied, een bestemming waarmee de inrichting in principe niet verenigbaar is,
- dat gelet op de bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening de overheid die dient te beslissen in het kader van een milieuvergunning kan afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan, voor zover dit overeenstemt met de standaardtypebepalingen, dat de inplanting van windturbines voorzien wordt onder de standaardtypebepalingen 'landbouw'; dat de stedenbouwkundige vergunning verleend werd,
- dat het windturbinepark gelegen is in een gebied dat volgens het goedgekeurde provinciale beleidskader 'Windturbines' aangeduid is als zijnde een potentiële zoekzone,
- dat het windturbinepark tevens gelegen is binnen de grenzen van het bij besluit 17 december 2014 van de provincieraad van Oost-Vlaanderen definitief vastgestelde provinciaal RUP 'Windlandschap E40 van Aalter tot Aalst', meer bepaald binnen de zone 'Windakker Melle'
- dat er tijdens het openbaar onderzoek 8 bezwaarschriften ingediend werden,
- dat een maximale hoogte aangevraagd wordt van 206,5 m, dat Belgocontrol zich akkoord kon verklaren voor windturbines met een maximale hoogte van 186 m AGL;
- dat de windturbine in kwestie tot 60 m hoger kan zijn dan de bestaande windturbines,
- dat m b t het aspect veiligheid er kan gesteld worden dat de inplanting van de windturbines vanuit het standpunt van externe veiligheid aanvaardbaar mag worden geacht;
- dat uit de geluidsstudie blijkt dat de vigerende richtwaarden voor specifiek geluid zonder bijkomende reducties niet kunnen gehaald worden, dat om het woonklimaat ter hoogte van het Instituut Mariagaard te bestendigen het aangewezen is strengere richtwaarden van toepassing te stellen,
- dat de windturbines zullen uitgerust worden met stilstandregeling zodat de slagschaduw ter hoogte van de woningen en het Instituut Mariagaard beperkt wordt overeenkomstig de sectorale voorwaarden,
- dat uit de natuurtoets blijkt dat er mogelijks significant negatieve effecten zijn op avifauna en de vleermuizenpopulatie, dat uit beide verkennende studies blijkt dat verdere monitoring noodzakelijk is om de geschikte milderende maatregelen te bepalen, dat de omgeving rond de windturbine die het voorwerp uitmaakt van voorliggende aanvraag niet onderzocht is geweest op de aanwezigheid van vleermuizen,
- de windturbine uit voorliggende aanvraag deel uitmaakt van een windturbinepark van 6 windturbines, nl naast de gevraagde windturbine de 2 windturbines van Eneco Wind Belgium nv aan dezelfde zijde van de E40 en de 3 bestaande turbines aan de overzijde van de E40, dat deze 6 windturbines dienen te worden aanzien als een milieutechnische eenheid zoals bepaald in het DABM (decreet algemene bepalingen milieubeleid),
- dat de projectzone zich situeert in de nabijheid van een bijzonder beschermd gebied, zijnde het bosgebied 'Geerbos' op ca 710 m van de mast van de windturbine WT03, dat op ruimere afstand, resp 1 130 m en 810 m er nog de beschermde monumenten 'Kasteel De Bueren met aanhorigheden' en 'Hoeve met aanhorigheden' gesitueerd zijn, dat gezien

- dit project mogelijks een aanzienlijke invloed kan hebben op een bijzonder beschermd gebied, er voorafgaandelijk aan het indienen van de milieuvergunningsaanvraag, een project-MER of een verzoek tot ontheffing;
- dat het aanvraagdossier geen informatie bevat omtrent de voorziene bemaling, dat hierdoor de effecten op de omgeving niet kunnen ingeschat worden,
  - dat de exploitant op de zitting van de Commissie beweert dat het arrest van de Raad van State verkeerd gelezen wordt, er kan onder andere gewezen worden op de volgende duidelijke stellingen uit het arrest van de Raad van State

"Indien er sprake is van (relevante) cumulatieve effecten dient het geheel van de betrokken windturbines als vertrekpunt genomen te worden voor het bepalen van de toepasselijke bijlage van het project-MER-besluit en de vorm van milieueffectrapportering die van toepassing is " (punt 18 arrest)
". . uit de motieven van de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid dat er zich geen significante effecten kunnen voordoen op het milieu" (punt 32 arrest)

"Daarnaast geeft de bestreden beslissing geen antwoord op de andere argumenten die de verzoekende partijen hebben aangevoerd in hun beroepschrift in verband met de MER-plicht ..." (punt 32 arrest)

Er zijn geen elementen aangebracht die doen besluiten dat er geen significante effecten kunnen zijn. Om die reden en gelet op de cumulatieve effecten diende er een project-MER of een verzoek tot ontheffing opgemaakt,

Het arrest van de Raad van State is ook duidelijk in verband met het voorzorgsprincipe

"Wanneer de overheid vaststelt dat er door een activiteit vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan, dan dient zij bij het verlenen van de vergunning passende voorzorgsmaatregelen te nemen . " (punt 44)

"Door mitigerende maatregelen pas te laten nemen of althans de keuze aan de exploitant te laten, wanneer de vermijdbare schade een bepaalde drempel heeft overschreden, schendt de deputatie artikel 16 van het natuurbehouddecreet met het erin vervatte voorzorgsprincipe " (punt 45)

Omschrijving bedrijf/activiteiten/historiek

Voorliggende aanvraag beoogt de exploitatie van een windturbine door de projectontwikkelaar n v EDF Luminus. De windturbine heeft een nominaal vermogen van maximaal 3,5 MW, een rotordiameter van maximaal 122 m en een maximale tiphoogte van 206,5 m.

Het exacte type windturbine is momenteel nog niet gekend. In het aanvraagdossier wordt melding gemaakt van volgende windturbintypes: Enercon E101 en E115, Senvion 3M122, 3,2M114 en 3,4M104, Vestas V100, V112 en V117, Gamesa G97 en Nordex N117.

Het betreft een traagdraaiende driewiekgige turbine op een gesloten volle buismast, die in staal of beton zal worden uitgevoerd. De windturbine draait op een variabel toerental en wordt gestuurd via een pitch-control.

De windturbine zal worden aangesloten op het openbaar distributienet. Om de verliezen ten gevolge van het transport tot bij de hoogspanningspost zoveel mogelijk te beperken, wordt de opgewekte spanning van de generator opgetransformeerd. De hiervoor noodzakelijke transformator zal worden opgesteld of in de voet van de mast, of in de gondel.

De stroomproductie van deze windturbine wordt geraamd op gemiddeld 8 000

MWh per jaar, wat overeenkomt met het jaarlijks verbruik van ca 2 300 huishoudens.

Gelijktijdig met voorliggende aanvraag werd bij de deputatie nog een milieuvergunningaanvraag ingediend door de projectontwikkelaar n v Eneco Wind Belgium voor 2 windturbines, aansluitend op de windturbine uit voorliggende aanvraag, op grondgebied Melle Deze turbines werden bij besluit van de deputatie van 13 augustus 2015 vergund voor een termijn van 20 jaar

De windturbine uit voorliggende aanvraag wordt verder ook gebundeld aan het windturbinepark aan de overzijde van de autosnelweg E40 en kan aldus beschouwd worden als een uitbreiding van het bestaande windturbinepark op de Proefhoeve van de site Melle van de UGent

Het aanvraagdossier bevat een lokalisatienota en een veiligheidsstudie De lokalisatienota beschrijft naast de effecten van het totale project (2 + 1 windturbines) ook de verwachte cumulatieve effecten met de 3 bestaande windturbines aan de overzijde van de E40

Naast een natuurtoets inclusief vogel- en vleermuizeninventarisatierapporten bevat de lokalisatienota nog een verkennende studie inzake vleermuizenonderzoek in kader van zoeklocatie windturbines langs de E40 op de grens Melle-Wetteren.

*

* *

Bij besluit van de deputatie van 26 november 2015 werd het beroep, ingesteld tegen de beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Wetteren van 8 juni 2015, houdende het verlenen van de vergunning voor het exploiteren van een windturbine, deels ingewilligd en de beroepen beslissing bevestigd mits toevoeging van een bijzondere voorwaarde Dit besluit werd bij middel van het Arrest nr 242 513 van 4 oktober 2018 vernietigd.

Deze vernietiging is gestoeld op het feit dat

- de aanvraag deel uitmaakt van een windturbinepark van 6 windturbines, nl naast de gevraagde windturbine de 2 windturbines van Eneco Wind Belgium nv aan dezelfde zijde van de E40 en de 3 bestaande turbines aan de overzijde van de E40 Deze 6 windturbines dienen te worden aanzien als een milieutechnische eenheid zoals bepaald in het DABM (decreet algemene bepalingen milieubeleid),
- de aanwezigheid van de bijzonder beschermde gebieden, het bosgebied 'Geerbos' op ca 710 m van de mast van windturbine WT03 en het kasteel De Bueren,
- uit de motieven van de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid dat er zich geen significante effecten kunnen voordoen op het milieu De impact van het project op de avifauna en de vleermuizen komt er wel in aan bod maar er kan niet uit worden begrepen waarom een MER-screening wordt geacht te volstaan Daarnaast geeft de bestreden beslissing geen antwoord op argumenten die de verzoekende partijen hebben aangevoerd in hun beroepsschrift in verband met de MER-plicht, in het bijzonder waarom het project volgens hen niet louter screeningsplichtig maar wel MER-plichtig was, en wat betreft de criteria van het DABM die in die toetsing moesten worden gehanteerd,

- dat het begrip 'vermijdbare schade' in de bestreden beslissing niet gehanteerd wordt. De impact op de avifauna onder de vorm van 'aanvaringsslachtoffers' moet als vermijdbare schade worden beschouwd in het licht van de natuurtoets bedoeld in artikel 16 van het natuurbehouddecreet
- dat de deputatie in haar natuurtoets dubbelzinnig is, enerzijds noteert zij dat de impact op avifauna in het plan-MER als significant negatief werd beoordeeld, anderzijds citeert zij het advies van het ANB dat geen significante effecten ontwaart, gelet op het percentage te verwachten slachtoffers ten opzichte van de natuurlijke sterfte, en tegelijk een monitoring adviseert voor het geval toch significante effecten zouden ontstaan met betrekking tot een bepaalde vogelsoort. Uiteindelijk kent de deputatie de bestreden vergunning toe onder bevestiging van bijzondere voorwaarden conform het monitoringsplan van de exploitant;
- dat noch criterium 'significante impact', noch het opleggen van het monitoringsplan als bijzondere voorwaarde beantwoorden aan de vereisten van artikel 16 van het natuurbehouddecreet dat geen kwalitatieve of kwantitatieve drempel oplegt om 'vermijdbare' schade aan de natuur te voorkomen, te beperken of te herstellen. Wanneer een overheid vaststelt dat er door een activiteit vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan, dan dient zij bij het verlenen van de vergunning de gepaste voorzorgsmaatregelen te nemen om die schade te kunnen voorkomen dan wel te beperken of, indien niet mogelijk te herstellen. Het in het kader van mogelijk significante schade louter opleggen van post factum 'monitoring' van eventuele aanvaringsslachtoffers en de daarmee verbonden maatregel van het stilleggen van de windturbine(s), beantwoordt niet aan deze plicht die op de overheid rust,
- dat de deputatie in de bestreden beslissing uiteindelijk een aantal bijzondere voorwaarden oplegt zoals het volgen van het monitoringsplan van de exploitant, nl onder andere het stilleggen van de windmolens vanaf 3 vleermuizenslachtoffers, en monitoring tenzij de milderende maatregelen voor vleermuizen onmiddellijk worden uitgevoerd. Opnieuw bouwt de deputatie een drempel in voor de vermijdbare schade door in een bijzondere voorwaarde toe te laten dat de mitigerende maatregelen ter voorkoming/beperking van de schade pas moeten worden genomen vanaf 'drie (gevonden) vleermuizenslachtoffers'. Overeenkomstig artikel 16, §1 van het natuurbehouddecreet dient de bestreden beslissing voorwaarden te bevatten die waarborgen dat de activiteit geen vermijdbare schade kan doen ontstaan. Door mitigerende maatregelen pas te laten nemen of althans de keuze aan de exploitant te laten, wanneer de vermijdbare schade een bepaalde drempel heeft overschreden, schendt de deputatie artikel 16 van het natuurbehouddecreet met het erin vervatte voorzorgsprincipe

Tengevolge van deze vernietiging dient de Deputatie een nieuwe beslissing te nemen. De procedure hiertoe werd heropgestart op 14 november 2018.

Voorwerp van de aanvraag

Het exploiteren van een windturbine, omvattende

12.2.2° (2)

1 transformator met een individueel nominaal vermogen van 4 000 kVA.

20.1.6.1°b) (2)

Een windturbine met een elektrisch vermogen van max 3,5 MW

53.2.2°a) (3)

Een bronbemaling in het kader van geplande bouwwerken aan een debiet van max 5 m³/uur

Afwijkingen.

Middels voorliggende aanvraag wordt afwijking gevraagd van de bepalingen van art. 5.20 6 2 3 van VLAREM II inzake de beperking van de slagschaduw tot max 8 uur effectieve slagschaduw per jaar, met een maximum van dertig minuten effectieve slagschaduw per dag voor elk relevant slagschaduwgevoelig object.

2. Motivering**Planologische aspecten**

De windturbine (WT03) uit voorliggende aanvraag situeert zich op het grondgebied Wetteren, nabij de grens met de gemeente Melle. De overige 2 windturbines (WT01 en WT02) uit het project situeren zich op grondgebied Melle.

De projectzone situeert zich ten noorden van de E40 en ten zuiden van de spoorlijn 50A Gent-Brussel, meer bepaald in het tussengebied begrensd door de Geerbosstraat en de Oosterzelesteenweg (N42).

De onmiddellijke omgeving wordt gekenmerkt door een landelijk karakter met vooral akkerbouw en weiland. Het perceel dat in overweging wordt genomen voor de inplanting van de windturbine wordt momenteel gebruikt voor landbouwdoeleinden.

Het meest nabije woongebied, zijnde het woongebied met landelijk karakter langsheen de Oosterzelesteenweg situeert zich ten westen van WT03, op een afstand van ca 600 m.

Ten oosten van WT03 bevinden zich ook de terreinen en gebouwen van het Instituut Mariagaard, een middelbare school met ca 1 200 leerlingen en een internaat voor 150 leerlingen. Daarnaast is op deze site ook een kloostergemeenschap woonachtig. De afstand van de windturbine tot de meest nabije gebouwen bedraagt ca 250 m.

Ten zuiden van de projectzone, onder de E40, situeert zich de Proefhoeve van de UGent.

De meest nabije vreemde woningen bevinden zich op ca 430 m van de windturbine.

In noordwestelijke richting bevindt zich op een afstand van ca 1 km een parkgebied, zijnde het parkgebied rondom het kasteel De Bueren.

Het kasteel zelf (Kasteel van Kwatrecht) situeert zich op een afstand van 1 250 m t o v de inplantingsplaats van WT03.

De inplantingsplaats van de windturbine wordt gekarakteriseerd door volgende Lambert 72-coördinaten:

X 112 112,37 , Y 185 637,17

De windturbine is volgens het gewestplan 'Gentse en Kanaalzone' gelegen in agrarisch gebied.

Agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel

bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten benevens verblijfsgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven. Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied of op ten minste 100 m van een woonuitbreidingsgebied, tenzij het een woongebied met landelijk karakter betreft. De afstand van 300 m en 100 m geldt evenwel niet in geval van uitbreiding van bestaande bedrijven. De overschakeling naar bosgebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van art 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden.

De exploitatie van een windturbinepark is aldus strikt genomen niet in overeenstemming met de bepalingen van het gewestplan.

De inrichting is tevens gelegen binnen de grenzen van het bij besluit 17 december 2014 van de provincieraad van Oost-Vlaanderen definitief vastgestelde provinciaal RUP 'Windlandschap E40 van Aalter tot Aalst', meer bepaald binnen de zone 'Windakker Melle'. Dit RUP is een overdrukRUP dat geen wijzigingen aanbrengt aan de bestemming, enkel inrichtingsprincipes oplegt. De op het ogenblik van de vaststelling van dit RUP bestaande bestemmingsvoorschriften van gewestelijke en gemeentelijke plannen van aanleg en ruimtelijke uitvoeringsplannen blijven onverminderd van toepassing. Dit RUP werd evenwel niet goedgekeurd door de bevoegde minister.

Overeenkomstig de bepalingen van art. 5 6 7§1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) kan de vergunningverlenende overheid die beslist over de milieuvergunning *afwijken op de bepalingen van een stedenbouwkundig voorschrift voor zover voldaan is aan beide hiernavolgende voorwaarden:*

- 1 de goede ruimtelijke ordening wordt niet geschaad, hetgeen in het bijzonder betekent dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden en dat de voorziene verweving van functies de aanwezigheid of te realiseren bestemmingen in de onmiddellijke omgeving niet in het gedrang brengt of verstoort,*
- 2 de inrichting is stedenbouwkundig vergunbaar in afwijking van de bepalingen van een stedenbouwkundige voorschrift of, voor zover het gaat om een bestaande inrichting, is hoofdzakelijk vergund*

Art 4 4 9§1 van de VCRO stelt dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning, in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een plan van aanleg, kan afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het gevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.

De standaardtypebepalingen die hier moeten worden toegepast zijn deze van landbouw.

Overeenkomstig deze standaardtypebepalingen zijn in het agrarisch gebied ook volgende werken toegelaten: *het aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de*

inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd

Inzake het grondgebruik wordt in de lokalisatienota gesteld dat het feitelijk grondgebruik van de windturbines gering is. Er wordt een cirkelvormig funderingsoppervlakte voorzien met een diameter van ca. 25 m. Per windturbine wordt een werkvlak van ca. 2.000 m² voorzien. Deze wordt uitgevoerd in een waterdoorlatende steenslagverharding.

In de Omzendbrief RO/2014/02 wordt m.b.t. het grondgebruik vermeld dat in agrarische gebieden een permanent en verhard onderhoudsplatform zo veel mogelijk vermeden dient te worden. In de lokalisatienota wordt de tijdelijkheid van het werkvlak niet aangehaald.

Om een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van de werfzone tijdens de realisatie van het windpark te garanderen, zal er een tijdelijke afrit van de autosnelweg E40 voorzien worden.

In de Omzendbrief RO/2014/02 wordt onder punt 3.2.1 verwezen naar de beleidsondersteunende initiatieven die de verschillende provincies reeds genomen hebben. *De provincie Oost-Vlaanderen heeft de potentiële inplantingslocaties in haar provincie in kaart gebracht.*

De Omzendbrief stelt verder dat met deze beleidskaders kan rekening gehouden worden, met name voor de projecten waarvoor de provincies vergunningverlener worden, gelet op de toekomstige rol van de provincies in het kader van de omgevingsvergunning, doch kunnen vanzelfsprekend niet gelijkgesteld worden met verordenende plannen.

Het provinciaal beleidskader voor windturbines, dat beschouwd dient te worden als een addendum aan het provinciaal ruimtelijk structuurplan, werd door de provincieraad van Oost-Vlaanderen definitief vastgesteld op 17 juni 2009 en door de Vlaamse minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening goedgekeurd op 25 augustus 2009. Dit plan heeft de potentiële locaties weer voor de inplanting van midden- en grootschalige windturbines in Oost-Vlaanderen.

De windturbine die het voorwerp uitmaakt van deze aanvraag is gelegen binnen het deelgebied 'Oostelijk Rastergebied'. Volgens dit beleidskader is een concentratie van windturbines mogelijk langs de grootschalige transportas E40 (autosnelweg E40, spoorlijn Gent-Brussel en de N9) en dit zowel volgens lineaire, clustervormige als solitaire inplantingen in een groter verband.

Milieuhygiënische aspecten

Grondwater

In het voorwerp van de aanvraag wordt een bronbemaling aangevraagd. Het aanvraagdossier bevat omtrent deze bronbemaling geen enkele informatie (geen jaardebiet, noch de diepte van de boringen of de gewenste verlaging van het grondwaterpeil). Gelet op het ontbreken van deze informatie kan niet nagegaan worden in hoeverre de correcte subrubriek is aangevraagd.

Geluid

Het geluid van een windturbine, ook wel brongeluid genoemd, is eigenlijk een samengesteld geluid dat niet ontstaat op één plaats. Enerzijds is er het geluid veroorzaakt door de bewegende delen in de gondel (mechanisch geluid) en anderzijds is er het geluid door de draaiende wieken.

De waarneembaarheid van het geluid van de windturbine en dus ook de mate waarin geluidshinder kan optreden, is afhankelijk van het achtergrondgeluid en de windsnelheid. Hoe hoger de windsnelheid, hoe meer geluid een turbine

produceert, maar ook hoe meer omgevingsgeluid er is. Indien het achtergrondgeluid al hoog is, zoals in de directe omgeving van autosnelwegen kan de geluidsproductie door de windturbine gedeeltelijk of geheel worden gemaskeerd.

Door het specifiek instellen van de turbine (trager draaien van de wieken – bruidage) kan de geluidsproductie eventueel worden verminderd. Dit gaat echter ten koste van de energetische opbrengst van de turbine. Bij grotere aanpassingen kan dat de rendabiliteit van de turbine sterk doen afnemen.

Overeenkomstig de bepalingen van art. 5.20.6.4.2 van VLAREM II dient het specifiek geluid in open lucht, tenzij anders vermeld in de milieuvergunning, in de nabijheid van de dichtstbijzijnde vreemde woning of het dichtstbijzijnde woongebied, per beoordelingsperiode beperkt tot de richtwaarde vermeld in bijlage 5.20.6.1 of tot het achtergrondgeluid, vermeld in bijlage 4B, punt F14, 3 van VLAREM I:

$$L_{sp} \leq \text{MAX (richtwaarde, } L_{A95})$$

In het geval het achtergrondgeluid maatgevend is als norm, geldt dat de afstand van de windturbines tot de woningen meer dan 3 x de rotordiameter moet bedragen.

Vermits in voorliggend dossier de afstand tot de dichtste woning minder bedraagt dan 3 x rotordiameter, kan geen gebruik worden gemaakt van een norm bepaald door het achtergrondlawaai.

De meest nabije individuele woningen bevinden zich op ca. 430 m van de inplantingsplaats van de windturbine.

Opgemerkt wordt dat op het terrein van Instituut Mariagaard een kloostergemeenschap gehuisvest is, evenals een internaat. De afstand van het kloostergebouw tot de windturbine bedraagt ca. 315 m.

Het aanvraagdossier bevat een geluidsstudie opgesteld door een erkend deskundige in geluid en trillingen (G. Putzeys van het bureau dBA-Plan).

In de studie wordt de gecumuleerde impact berekend van alle voorziene windturbines, zijnde de 2 nieuwe windturbines van Eneco Wind Belgium, de nieuwe windturbine en de 3 bestaande windturbines van EDF-Luminus. Deze laatste zijn van het type Enercon E82 E2 – 2,3 MW, hubhoogte 98 m, brongeluid 104,0 dB(A).

Voor wat betreft de nieuwe windturbines van Eneco en EDF Luminus worden volgende brongeluidniveaus gehanteerd: 106 dB(A) voor de Enercon E101, 105,2 dB(A) voor de Senvion M114 en 107 dB(A) voor de Vestas V117.

De berekeningen werden uitgevoerd met het softwareprogramma Geomilieu V2.3 dat de berekening uitvoert volgens de norm ISO-9613.

In de studie werden een 28-tal beoordelingspunten beschouwd die representatief zijn voor de huidige bewoning tot de geplande windturbines. Voor deze punten werden de immisies berekend voor het geheel van de 6 windturbines, dit voor de verschillende types van windturbines en vergeleken met de richtwaarden voor dag, avond en nacht.

Tevens werd in deze studie het oorspronkelijk omgevingsgeluid gemeten op 4 vaste meetpunten aangevuld met 3 ambulante meetpunten. Er zijn geen metingen van het achtergrondgeluid gebeurd ter hoogte van het Instituut Mariagaard. Het omgevingsgeluid wordt hoofdzakelijk bepaald door het wegverkeersgeluid van de E40.

In het besluit van de geluidsstudie wordt gesteld dat indien de cumulatie van de andere windturbines (bestaande E82-E2) meegerekend wordt, er op meerdere beoordelingspunten voor de avond- en nachtperiode overschrijdingen te verwachten zijn. Voor de dagperiode zijn er geen beperkingen nodig voor de

werking van alle (6) windturbines. In alle omstandigheden (maximale werking van de turbine en windrichting) wordt verwacht dat het specifiek geluid, op basis van de aangeleverde emissieniveaus van de turbines, onder de richtwaarde zal liggen voor de dagperiode.

Voor de avond- en nachtperiode zijn er voor meetpunt 1 (NSA8) en 3 (NSA23) reducties nodig en dit bij tegengestelde windrichtingen. Maar deze reducties zullen steeds nodig zijn vanaf het ogenblik dat de turbines 95% van het nominale vermogen bereiken.

Er wordt dan ook voorgesteld de maximale geluidsvermogen-niveaus voor de avond- en nachtperiode te beperken tot

- WT1: 104,6 dB(A);
- WT2 103,6 dB(A),
- WT3 103,6 dB(A)

In de geluidsstudie wordt het beoordelingspunt ter hoogte van het Instituut Mariagaard wordt getoetst aan de richtwaarden voor gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen waarvoor volgende richtwaarden van toepassing zijn 60 dB(A) in de dagperiode en 55 dB(A) in de avond- en nachtperiode.

Er wordt opgemerkt dat het Instituut Mariagaard verschillende woonfuncties omvat, zijnde het internaat en de kloostergemeenschap en dat de school overeenkomstig de bepalingen van art 4.5.6.1 van VLAREM II beschouwd wordt als een stiltebehoevende instelling.

In deze optiek is het aangewezen dat het beoordelingspunt getoetst wordt aan de strengere richtwaarden voor woongebieden of delen van woongebieden, gelegen op minder dan 500 m van industriegebieden waarvoor volgende richtwaarden van toepassing zijn 48 dB(A) en 43 dB(A).

Uit de uitgevoerde geluidsstudie blijkt dat het berekende specifiek geluid ter hoogte van het Instituut Mariagaard, gekenmerkt door het meetpunt NSA27, afhankelijk van het windturbintype varieert tussen 45,7 en 47,4 dB(A).

Om te voldoen aan de gewenste richtwaarde van 43 dB(A) in de avond- en nachtperiode zullen aldus bijkomende reducties noodzakelijk zijn.

Anderzijds dient opgemerkt dat het reële achtergrondgeluid ter hoogte van Mariagaard reeds sterk beïnvloed is door het verkeerslawaai afkomstig van de E40 en dat de gewenste richtwaarde voor de nachtperiode van 43 dB(A) hoogstwaarschijnlijk reeds nu al overschreden wordt.

Een meting van het achtergrondgeluid, bij voorkeur gemeten ter hoogte van het kloostergebouw, dient hierover uitsluitsel te brengen.

Indien zou blijken dat het reële achtergrondgeluid lager ligt dan de richtwaarden voor woongebieden of delen van woongebieden, gelegen op minder dan 500 m, dienen bijkomende reducties er voor te zorgen dat het specifiek geluid beperkt wordt de richtwaarde.

In de lokalisatienota wordt aangehaald dat de initiatiefnemer alles in het werk zal stellen om het geproduceerde geluidsniveau te reduceren tot een niveau waarbij hinder voor de omgeving wordt vermeden. Volgende maatregelen worden vermeld

- de generator wordt derwijze opgehangen dat ze minimaal geluid voortbrengt,
- de generatorbehuizing wordt sterk geïsoleerd,
- aerodynamische wieken moeten de luchtweerstand en vervolgens de geluidsproductie minimaliseren,
- gepolijste en extra vergladde wieken om de luchtweerstand te verkleinen

Slagschaduw

Als gevolg van de draaiende rotor hebben windturbines een bewegende schaduw, de zogenaamde slagschaduw. Op bepaalde plaatsen en onder bepaalde omstandigheden kan de slagschaduw op een raam van een vertrek vallen en in dat vertrek een hinderlijke wisseling van lichtsterkte veroorzaken. De mate van hinder wordt onder meer bepaald door de frequentie van passeren, door de blootstellingsduur en de intensiteit van de wisselingen in lichtsterkte. De mate waarin hinder optreedt, is ook afhankelijk van de opstelling, het type windturbine en de kans op hinder (de kans op zon en de kans dat de windturbine in bedrijf is). De schaduwweerslag door de rotor is het hoogst bij zonsopgang en zonsondergang, dus wanneer de zon het laagst aan de horizon staat. De schaduwprojectie zal verder reiken in de winter dan in de zomer omdat de zon dan minder hoog staat.

Overeenkomstig de bepalingen van art. 5.20.6.2.3 van VLAREM II geldt, tenzij anders vermeld in de milieuvergunning, een maximum van acht uur effectieve slagschaduw per jaar, met een maximum van dertig minuten effectieve slagschaduw per dag voor elk relevant slagschaduwgevoelig object. Een slagschaduwgevoelig object wordt in VLAREM II gedefinieerd als een binnenruimte waar slagschaduw van windturbines hinder kan veroorzaken.

Bij een milieuvergunningsaanvraag m.b.t. een windturbines dient een bijlage F14 toegevoegd die o.m. een slagschaduwstudie dient te bevatten.

Deze slagschaduw dient de volgende gegevens te bevatten.

- a) de maximale rotordiameter en de maximale tiphoogte van de weerhouden windturbintetypes,
- b) de inplanting van de windturbines, weergegeven in lambertcoördinaten;
- c) de hoogtelijnen van de site,
- d) de representatieve slagschaduwgevoelige objecten, weergegeven in lambertcoördinaten, die binnen de contour van 4 uur verwachte slagschaduw per jaar van de windturbine liggen,
- e) een weergave van de isocontouren voor verwachte slagschaduw van respectievelijk 4, 8, 16 en 32 uren per jaar op een topografische kaart en op een luchtfoto,
- f) een slagschaduwkalender per windturbine op grafiek, waarin astronomisch maximaal mogelijke slagschaduwduur voor de representatieve slagschaduwgevoelige objecten binnen de contour van vier uur verwachte slagschaduw per jaar wordt weergegeven,
- g) een slagschaduwkalender voor de representatieve slagschaduwgevoelige objecten binnen de contour van vier uur verwachte slagschaduw per jaar op grafiek, waarin de astronomisch maximaal mogelijke slagschaduw veroorzaakt door elke windturbine wordt weergegeven.

Het aanvraagdossier bevat als bijlage van de lokalisatienota een slagschaduwstudie waarin de verwachte slagschaduweffecten nagegaan worden van in totaal 4 windturbines.

De berekeningen werden uitgevoerd met behulp van het internationaal erkende software-pakket WindPro.

De studie beschouwt naast het Instituut Mariagaard 117 woningen als slagschaduwgevoelige objecten en 6 bedrijfsgebouwen.

De studie evalueert de slagschaduw veroorzaakt door enerzijds de 3 bestaande windturbines van EDF Luminus met een ashoogte van 98,4 m en een rotordiameter van 82 m en anderzijds 2 varianten van windturbines voor de geplande, zijnde een turbine met ashoogte van 149 m en rotordiameter 115,7

(Enercon E115) en een turbine met ashoogte van 139 m en rotordiameter 122 m.

Uit de resultaten van de berekeningen blijkt dat afhankelijk van het windturbintype 43 tot 48 woningen en bedrijven meer dan 8 uren per jaar slagschaduw kunnen ondervinden

De woningen liggen verspreid over alle windrichtingen, zoals langs de Brusselsesteenweg, Steenberg en Oosterzelesteenweg ten noorden, de Oosterzelesteenweg en omgeving ten oosten, de Geraardbergsesteenweg en Potaardestraat ten zuiden en de Kalverhaeghestraat ten westen

Ook het Instituut Mariagaard ondervindt 24 à 31 uren slagschaduw per jaar. Vooral in periode 2de helft mei t e m eind juli kan slagschaduw hinder verwacht worden tussen 18u30 en 21u00 Het belangrijkste aandeel in de slagschaduw hinder is te wijten aan de windturbine die het voorwerp uitmaakt van deze aanvraag

In de lokalisatienota wordt gesteld dat rond Mariagaard gesloten bomenrijen/ bosjes aanwezig zijn Volgens de lokalisatienota zal de slagschaduw hinder door de bomen (op dat moment bladdragend) worden beperkt.

Er wordt opgemerkt dat tijdens de zomervakanties het instituut wordt benut voor allerlei andere activiteiten (kampen) en dat er ook permanente bewoning is door de kloostergemeenschap

In de lokalisatienota wordt aangehaald dat de windturbines zullen uitgerust worden met een stilstandregeling Andere aangehaalde maatregelen zijn het aanbrengen van zonnewering, aanleggen van een groenscherm/beplanting

Voor wat betreft de bedrijfsgebouwen die zich binnen de 4-uur slagschaduwcontour bevinden, in de lokalisatienota gekarakteriseerd door de beoordelingspunten S-B-01 t e m S-B-06, wordt gevraagd om voor weekdagen, een maximum van 30 uur effectieve slagschaduw op jaarbasis toe te staan en maximum 60 minuten effectieve slagschaduw per dag Tijdens de weekenddagen wordt voor deze bedrijfsgebouwen een vrijwaring van de norm aangevraagd

De initiatiefnemer verwijst in zijn motivatie naar de aanduiding van industriegebieden als gebieden met hoogste prioriteit om in aanmerking te komen voor windenergie en dat de beschouwde bedrijfsgebouwen gelegen zijn in industriegebied Verder wordt er gesteld dat het bedrijfsgebouwen zijn waarbinnen industriële activiteiten gebeuren

Er dient opgemerkt te worden dat het aanvraagdossier geen oplijsting bevat van de bedrijfsgebouwen die hiervoor in aanmerking kunnen komen en dat deze beoordelingspunten ook niet aangeduid zijn op het fotomateriaal Gelet op het ontbreken van deze gegevens kan ook geen inschatting gemaakt worden van de activiteiten (magazijn, werkplaats) die doorgaan binnen deze bedrijfsruimten, noch in welke mate de slagschaduw een hinderlijk effect kan hebben op de handelingen die werknemers moeten uitvoeren

In deze optiek is het noodzakelijk dat vooraleer een afwijking van de slagschaduw tijden in overweging wordt genomen, betreffende bedrijven op de hoogte zijn van de gewenste afwijking en hun schriftelijke toelating hiertoe geven hebben

Opgemerkt wordt dat ten gevolge van de wijziging van de bepalingen van art 5 20 6 2 3 van VLAREM II vanaf 5 september 2016 de bepaling 'tenzij anders vermeld in de milieuvergunning' uit deze sectorale voorwaarde verdwenen is en dat aldus geen afwijking meer in overweging kan worden genomen

Licht

Het effect van lichtreflecties treedt op wanneer het zonlicht weerkaatst wordt op de wieken.

De rotorbladen zijn standaard beschermd door een slijtvaste coating met hoge bestendigheid tegen chemische invloeden en stralingen. Deze coating gaat ook lichtreflecties tegen.

Natuur

De lokalisatienota bevat in bijlage een natuurtoets, opgemaakt door de n v Grontmij Belgium. In deze nota wordt de impact van 3 bijkomende windturbines met een maximale rotordiameter van 122 m, een maximale tiphoogte van 206,5 m, een maximale ashoogte van 149 m en een vrije hoogte van minimum 60 m boven het maaiveld, bestudeerd.

De windturbine die het voorwerp uitmaakt van voorliggende aanvraag wordt ingeplant op een perceel dat momenteel gebruikt wordt als akker- en/of weiland. Volgens de Biologische Waarderingskaart wordt het perceel in kwestie aangeduid als biologisch minder waardevol.

In de onmiddellijke omgeving van de inplantingslocatie is er geen gebied aangeduid als Vogelrichtlijngebied. Het meest nabije Habitatrichtlijngebied, zijnde de 'Bossen van het zuidoosten van de Zandleemstreek' situeert zich ca 1,5 km van de inplantingslocatie van WT03.

Dit gebied is tevens gedeeltelijk aangeduid als VEN-gebied, meer bepaald het GEN-gebied 'De Oosterzeelse bossen'.

Op zo'n 2,1 km ten noordoosten van de inplantingslocatie is het erkende natuurreservaat 'Bastenakkers' gelegen.

In de natuurtoets wordt aangenomen dat gelet op de aard van de gebieden en de voorkomende habitats, er geen directe invloeden te verwachten zijn door de plaatsing van de windturbine.

Volgens de Vlaamse Risico-atlas Vogels-Windturbines is de projectzone gelegen in een risicogebied (risicoklasse 2).

Deze aanduiding is toe te schrijven aan de ligging binnen een seizoentrek-route.

Het belang van deze route, de exacte ligging en het aantal vliegbewegingen werd onderzocht in een afzonderlijke studie.

Verder wordt er gesteld dat er in de omgeving van de projectzone geen belangrijke slaapplekken of broedgebieden zijn. Op een dergelijk 1.250 m ten noorden van het projectgebied komt er wel een belangrijk pleistergebied voor, nl. de Zeeschelde Dendermonde-Gent.

Er is geen noemenswaardige voedsel- of slaaptrek in de omgeving gekend.

De 3 nieuwe windturbines vormen samen met de 3 bestaande een reeel aanvaringsrisico.

In een afzonderlijke avifaunastudie is getracht om de exacte aanvaringsrisico's op basis van gerichte tellingen en door middel van gespecialiseerde rekenmodules in te schatten.

In het plan-MER 'Inplanting windturbines in zoekzone E40 van Aalter tot Aalst' dat opgemaakt werd in het kader van het provinciaal RUP, werden de effecten op de faunasoorten in de cluster Windakker Melle als significant negatief (-3) beoordeeld.

M.b.t. de impact ten aanzien van vleermuizen wordt in de uitgevoerde natuurtoets gesteld dat de windturbines (3) ingeplant worden in de omgeving van bosbestanden of langsheen houtkanten en bomenrijen. Deze lijnvormige

/

elementen fungeren als belangrijk jachtgebied voor o m Dwergvleermuis, Baardvleermuis en Rosse Vleermuis. Er kan aldus verwacht worden dat de onmiddellijke omgeving van de turbines deel uitmaakt van het jachtgebied van voormelde soorten.

Om het effect op vleermuizen verder in detail te kunnen inschatten werden er door Greenspot in opdracht van Grontmij in de periode september-oktober 2014 gerichte vleermuistellingen *gedurende 5 avonden en 7 nachten* uitgevoerd in de omgeving van de geplande windturbines.

In het onderzoek werd vooral geïnventariseerd langs de Geerbosstraat en het onverhard pad dat via een kleine brug onder de spoorweg loopt. De grote maisakker zelf waar WT-03 is gepland, werd niet onderzocht omdat dit perceel door een afsluiting niet toegankelijk was.

Uit dit verkennend onderzoek kon worden vastgesteld dat nabij de zoeklocaties verschillende soorten (zowel in soorten als in aantal) aanwezig waren. Voornamelijk het westelijk deel (in de buurt van WT01 en WT02), dat rijk is aan bomenrijen, heeft een aanzienlijk risico op aanvaringslachtoffers.

M b t. de zoeklocatie voor WT03 wordt vermeld *dat de omgeving van deze locatie beperkter onderzocht werd en er geen vleermuizen waargenomen werden. De zoeklocatie bevindt zich in een grote akker zonder bos of bomen in de directe omgeving (geen bomen binnen 180 m van middelpunt geplande turbine). Gezien de erg lage activiteitsgraad van vleermuizen en het ontbreken van vliegroutes, is te verwachten dat de impact van een windturbine op vleermuizen op deze locatie waarschijnlijk beperkt zal zijn.*

In de natuurtoets worden als milderende maatregelen monitoring voorgesteld alsmede het instellen van een stilstand vanaf 3 vleermuizenslachtoffers. Dit werd als bijzondere voorwaarde opgelegd in het collegebesluit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos verleende op 30 september 2015 een gunstig advies, gelet op het voorleggen van een monitoringsplan door de projectontwikkelaars.

In dit monitoringsplan werd voorzien om tellingen van slachtoffers uit te voeren in de periode 15 juli – 30 oktober, gedurende jaar 1, jaar 2 en jaar 5 na inwerkingtreding van de windmolens. De frequentie en methodiek zijn eveneens in het monitoringsplan beschreven.

Bij een monitoring naar slachtoffers zijn correctiefactoren op de effectief gevonden slachtoffers noodzakelijk. Op die manier kan een betere inschatting gemaakt worden van het werkelijk aantal slachtoffers.

Alle 3 de windmolens dienen gemonitord te worden.

In het advies wordt verder gesteld dat m b t. de vleermuizen de milderende maatregelen dienen toegepast te worden van zodra per molen 3 slachtoffers gevonden worden.

De milderende maatregelen bestaan uit het derwijze programmeren van de turbines dat ze ofwel niet ofwel sterk verminderd draaien zodat de aanvaringskans verminderd wordt tot 95% bij volgende cumulatieve voorwaarden:

- 1 buitentemperatuur minimum 10°C op vlieghoogte,
- 2 windsnelheid lager dan 6 m/sec (21,6 km/u) gemeten op rotorhoogte,
- 3 geen zware neerslag (< 5 mm/uur)
- 4 periode tussen half maart en eind oktober.

Indien de milderende maatregelen voor de vleermuizen onmiddellijk worden genomen, dient geen monitoring naar vleermuizenslachtoffers plaats te vinden.

Op 7 oktober 2015 werd een schrijven ontvangen van de Vleermuizenwerkgroep Natuurpunt Oost-Vlaanderen.

Hierin wordt gesteld dat *niet akkoord kan gegaan worden met de methodiek*

opgenomen in het monitoringsplan omdat de methode op zich, namelijk het zoeken naar kadavers van vleermuizen in een zone rond een turbine, absoluut onvoldoende is als enige monitoringsmethode. . .

Kadaveronderzoek is als stand-alone geen betrouwbare methode waarmee men in principe trouwens de aanwezigheid kan aantonen, niet de afwezigheid.

Kadaveronderzoek kent ook volgende beperkingen:

- Beperkte zoekeffectiviteit het afzoeken van zones in landbouwgebied (oa maïsakkers) en lange bomenrijen en houtkanten is erg moeilijk
- Vertraagde dood bij barotrauma door het optreden van sterke drukverschillen rond de draaiende wieken van turbines treedt barotrauma (met onder meer schade aan longen, ...) op bij vleermuizen. Zo worden de dieren niet altijd direct gedood, maar kunnen ze nog minuten later sterven. Dergelijke slachtoffers vind men niet terug tijdens de monitoring terwijl er wel degelijk impact is.

Conclusie: Kadaveronderzoek kent twee grote nadelen afgezien van het feit dat er hier effectief slachtoffers moeten vallen om aan resultaten te komen.

WT03 zal trouwens in een maïsveld komen, daar waar men tijdens de belangrijkste periode, namelijk de trekperiode geen gedegen kadaveronderzoek kan uitvoeren gezien de aanwezigheid van hoge gewassen.

De Vleermuizenwerkgroep kan evenmin akkoord gaan met het voorstel om een windmolen stil te leggen vanaf 3 vleermuizenslachtoffers i.p.v. de gebruikelijke 2 slachtoffers. Om onduidelijke redenen wordt dit aantal ook nog verhoogd tot 3. In ieder geval is de marge van 2 slachtoffers al een afwijking op het Soortenbesluit. Bijkomend feit, de vleermuis bestaat niet: 3 Bosvleermuizen wegen op nationaal vlak veel zwaarder door dan bv. 3 Gewone dwergvleermuizen. Een monitoringsplan als voorwaarde opleggen tijdens de exploitatie van de windmolens en dan pas mitigerende maatregelen treffen is volgens ons zelfs in strijd met het voorzorgsprincipe.

M b t de voorgestelde mitigatie wordt opgemerkt dat tijdens de winterperiode nooit kan uitgesloten worden dat sommige soorten nog actief zijn zoals bijv. de Tweekleurige en Rosse vleermuis. Dat werd tot op heden onvoldoende onderzocht.

De Vleermuizenwerkgroep besluit dan ook dat de mitigerende maatregelen om de impact op lokale en trekkende vleermuizen zoveel mogelijk te beperken, onvoldoende onderbouwd en onvoldoende dwingend zijn. Gezien de situatie dient vanaf de bouw van de windturbine geïnvesteerd te worden in een degelijk mitigatiesysteem, nl. een stilleggingsmodule op basis van meteogegevens, gekoppeld aan postmonitoring d.m.v. batdetector- en kadaveronderzoek. Dit geldt ook voor WT-03 die beperkt werd onderzocht en waarvoor minstens het voorzorgsprincipe geldt. Door een gerichte monitoring (batdetector- en kadaveronderzoek) kan de effectiviteit van

In het kader van deze procedure (nieuwe beslissing na vernietiging door de Raad van State) werd door AGOP-milieu opnieuw subadvies gevraagd aan het Agentschap voor Natuur en Bos.

Dit Agentschap gaf op 4 december 2018 een gunstig advies met volgende conclusie:

"In de omgeving van de geplande windturbines werden meerdere vleermuizen waargenomen die een verhoogd risico op aanvaring vertonen. Om te verhinderen dat er slachtoffers vallen, met een negatief effect op de populaties, moeten de windturbines worden stil gelegd op de ogenblikken dat de vleermuizen het meest actief zijn.

De aanvraag wordt gunstig geadviseerd indien volgende stilstandtijden worden gehanteerd i f v. het vermijden van significante effecten op de populatie vleermuizen

Stilstand in de periode van 15 maart tot 30 mei

- *Vanaf 20 min na tot 4 uur na zonsondergang*
- *Vanaf 3 uur voor tot 20 min voor zonsopgang*
- *windsnelheid van <6 m/sec op rotorhoogte*
- *nachttemperatuur van >6°C,*
- *afwezigheid van of beperkte neerslag (of <5mm/u)*

Stilstand in periode van 1 juni tot 31 juli

- *Vanaf 20 minuten na zonsondergang tot 20 min voor zonsopgang*
- *windsnelheid van <6 m/sec op rotorhoogte*
- *nachttemperatuur van >10 °C,*
- *afwezigheid van of beperkte neerslag (of <5mm/u)*

Stilstand in de periode van 1 augustus tot 31 oktober (= najaarstrek voor ruige dwergvleermuis)

- *Vanaf zonsondergang tot zonsopgang*
- *windsnelheid van <7m/sec op rotorhoogte*
- *nachttemperatuur van >6°C,*
- *afwezigheid van of beperkte neerslag (of <5mm/u)*

In de winterperiode, van 1 november tot 14 maart zijn de vleermuizen hoofdzakelijk in winterslaap, zodat het niet nodig is om milderende maatregelen te nemen."

In dit advies wordt de milderende maatregel van monitoring verlaten, maar wordt onmiddellijk stilstand in bepaalde periodes en bij bepaalde condities opgelegd

Veiligheid

De windturbine bevindt zich op ca 12 km van de radar van het Air Traffic Control Centre (ATCC) van Semmerzake. Het ATCC verzekert de luchtverkeersleiding van het militaire luchtverkeer en de coordinatie tussen burgerlijke en militaire luchtvaart. Naast deze coordinatie verleent het ATCC bijstand aan vliegtuigen in nood en hulp bij opsporingen.

Om de impact van de inplanting van windturbines op de radar van Semmerzake in te schatten werd reeds in 2012 een radarstudie uitgevoerd door Prof. Dr. Ir. J. Catrysse. Aansluitend aan deze studie hebben Eneco Wind Belgium en EDF Luminus een gedetailleerde studie laten uitvoeren door Intersoft. Deze (Engelstalige) studie van 8 januari 2015 is aan het aanvraagdossier toegevoegd.

Blijkens de lokalisatienota is deze studie ook voorgelegd aan Defensie. In het schrijven van 5 december 2014 van de Algemene Directie Material Resources – sectie Infrastructuur wordt, verwijzend naar de radarstudie, gesteld dat het project geen negatieve impact zal hebben op de werking van de radar van Semmerzake en dat het project hierbij kan aanvaard worden.

In voormeld schrijven wordt verder gesteld dat het project zich binnen een zone van categorie E bevindt en dat er geen bebakening van de installatie vereist is voor zover ze een hoogte van 150 m boven het maaiveld niet overschrijden. Aangezien de windturbines een hoogte hebben van > 150 m zal bebakening worden aangebracht conform de circulaire CIR/GDF-003.

Aan de lokalisatienota is ook een mail van Belgocontrol van 30 september 2014 toegevoegd waarin gesteld wordt dat Belgocontrol geen bezwaar heeft.

tegen het plaatsen van 3 windturbines met een maximale hoogte van 186 m AGL (Above Ground Level) of 202 m TAW. Belgocontrol geeft een negatief advies voor het plaatsen van windturbines met een totale hoogte van meer dan 203 m TAW.

De projectzone situeert zich in de onmiddellijke nabijheid van belangrijke infrastructuurvoorzieningen.

De voorziene inplantingsplaats van de windturbine is gelegen op een afstand van ca. 230 m van de autosnelweg E40. Nergens draaien de wieken over de openbare weg.

Bij de Afdeling Wegen en Verkeer werd een aanvraag ingediend voor een tijdelijke afrit in functie van de grote transporten met windturbineonderdelen. Deze aanvraag werd gunstig geadviseerd mits voldaan wordt aan een aantal voorwaarden, waaronder het gebruik van de afrit enkel voor voertuigen van categorie 3 (KB – uitzonderlijke voertuigen) en het feit dat de afrit enkel mag gebruikt worden om naar de werf te rijden.

De meest nabije spoorlijn is de spoorlijn 50 – Gent-Brussel. De afstand tot de windturbine WT03 bedraagt 220 m, en aldus > dan de tiphoogte, wat conform het algemeen advies is van de spoorwegbeheerder.

In de omgeving van de projectzone bevindt zich een pijpleiding van Fluxys.

Deze pijpleiding ligt op voldoende afstand.

De NAVO-pijpleiding bevindt zich op meer dan 450 m van WT03.

De windturbines zullen worden gecertificeerd voor een heersend windklimaat volgens het IEC classificatiesysteem.

Daarnaast zullen de windturbines beschikken over een aantal beveiligingssystemen die periodiek op hun werking zullen worden gecontroleerd, waaronder een redundant remsysteem, een bliksembeveiligingssysteem, een ijsdetectiesysteem en een online controlesysteem.

Het aanvraagdossier bevat een analyse van de externe risico's. Deze analyse werd opgemaakt door een erkend veiligheidsdeskundige.

De analyse werd uitgevoerd voor een 10-tal types van windturbines, zijnde de Senvion 3M122, 3,2M114 en 3,4M104, Enercon E115 en E101, Gamesa G97, Nordex N117 en Vestas V100, V112 en V117.

Het betreft turbines met een masthoogte gelegen tussen 100 m en 149 m, een rotordiameter tussen 97 en 122 m en tiphoogte die varieert van 152 m tot 206,5 m. Het nominaal toerental van de beschouwde windturbines varieert van 11,3 tpm tot 17,8 tpm.

Volgende ongevalsscenario's met windturbines werden als relevant beschouwd in het kader van de externe mensrisico's:

- het structureel falen van de mast van de turbine,
- het naar beneden vallen van de gondel en/of de rotor van de windturbine,
- het afwerpen van een rotorblad.

De afstanden waarop een plaatsgebonden mensrisico van de orde 10^{-5} , 10^{-6} en 10^{-7} worden bereikt, werden berekend op basis van de 'Studie Windturbines en Veiligheid' (Vlaamse Overheid, Vlaams Energieagentschap, januari 2007), het 'Handboek Risicozonering Windturbines, 2de editie' (2005) en het 'Handboek Risicozonering Windturbines, 3de editie' (2013).

De berekeningen werden expliciet uitgevoerd voor een windturbine met een rotordiameter van 117 m, een tiphoogte van 200 m en een rotortoerental van 17,7 tpm.

De contour plaatsgebonden risico 10^{-5} /jaar bedraagt < 20 m.

/

De contouren plaatsgebonden risico 10^{-6} /jaar en 10^{-7} /jaar bedragen 236 m. Binnen deze afstand bevinden er zich geen woonzones, noch gebieden met woonfuncties. Ook de afstand tot een kwetsbare locatie (het 'Instituut Mariagaard') bedraagt meer dan 236 m.

Het groepsrisico geeft aan hoeveel personen er gelijktijdig kunnen worden gedood door éénzelfde ongeval. Voor alle betrokken windturbines zijn er binnen de tiphoogte (206,5 m) geen externe gebouwen, ondernemingen, hoofdwegen, hoofdspoorwegen voor personenvervoer of publieke verzamelplaatsen gelegen, maar wel akkers, weilanden en kleinere gemeentelijke wegen, zodat een nadere analyse van het groepsrisico niet noodzakelijk is.

Uit bovenstaande blijkt dat het directe risico voor personen in de omgeving voldoet aan de in Vlaanderen gehanteerde risicocriteria.

Inzake indirecte risico's wordt in de veiligheidsstudie vermeld dat er zich geen Seveso-richtingen bevinden binnen de maximale effectafstand van 659 m. Uit een analyse van de mogelijke scenario's en de mogelijke schade-mechanismen bij impact op de grond, blijkt dat mogelijke domino-effecten van windturbines op ondergrondse pijpleidingen slechts relevant zijn indien de afstand tussen de windturbine en de pijpleiding kleiner is dan de ashoogte vermeerderd met 15 m op voorwaarde dat de massa van de gondel en de rotor kleiner is dan 120 ton, de ashoogte kleiner is dan of gelijk aan 150 m en de wieken gemaakt zijn uit composietmateriaal. Op basis van deze veronderstellingen bekomt men een scheidingsafstand van 165 m. Er bevinden zich geen relevante pijpleidingen binnen deze afstand.

Visueel

De windturbine heeft een maximale tiphoogte van 206,5 m en een rotordiameter van max. 122 m. De turbine heeft een lage rotatiesnelheid (<20 tpm). De windturbine heeft een volle buismast in staal of beton. De standaardkleur van de turbine is lichtgrijs.

De windturbine wordt voorzien in een landschap dat reeds wordt gekenmerkt door grootschalige lijninfrastructuren, zoals de autosnelweg E40, de spoorlijn Oostende-Brussel en de bestaande windturbines aan de overzijde van de autosnelweg. Deze laatste zijn reeds zeer beeldbepalend als verticaal opgaand element en fungeren als baken ter aanduiding van de ligging van de E40.

De turbine die het voorwerp uitmaakt van voorliggende aanvraag kan tot meer dan 50 m hoger zijn dan de reeds aanwezige.

Volgens de landschapsatlas en een overzicht van het beschermd erfgoed, opgesteld door het Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed, is het meest nabije beschermde monument gelegen op ca. 1.250 m van de windturbine WT03. Het betreft het Kasteel van Bueren of Kasteel van Kwatrecht met zijn 2 paviljoenen aan de ingang, het toegangshek, de toegangsbruggen, de walgrachten, het wagenhuis met stallen, de ijskelder en de toegangsdreef. In de lokalisatienota wordt gesteld dat er zich in het tussenliggende gebied geen echt ruimtelijk-visuele buffers aanwezig zijn, met uitzondering van een kleiner bosfragment en de spoorlijn.

In de omgeving van het projectgebied zijn volgende relictzones gelegen:

- 'Kasteelparken Melle – Merelbeke' op ca. 300 m ten noorden,
- 'Moortelbos, Hooimeersbeek, Ettingebos' op ca. 800 m ten zuiden,
- 'Oud-bosrelictzone bij Melle – Merelbeke' op ca. 1.200 m ten zuidwesten van het projectgebied en
- de 'Scheldevallei van Gent tot Wetteren' op ca. 1.200 m ten noorden.

In het 'plan-MER Inplanting windturbines in zoekzone E40 van Aalter tot Aalst' dat opgemaakt werd in het kader van de opmaak van het provinciaal RUP worden de effecten op landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie als negatief beoordeeld.

Daar waar de bewoners binnen de visuele intrusiezone (deels rond Kwatrecht) momenteel vanuit de achterzijde van hun woningen de perceptie hebben van een open landschap met slechts 3 turbines centraal in de open ruimte, worden ze nu geconfronteerd met het overheersende beeld van meerdere windturbines. De turbines vertegenwoordigen een belangrijke verandering van het landschapskader en wijzigen de landschapskwaliteit.

De lokalisatienota bevat een 6-tal visualisaties

Bespreking afwijking

Voor de bespreking van de aangevraagde afwijking wordt verwezen naar het punt 'Slagschaduw' hierboven besproken bij de milieuhygenische aspecten

Natuurtoets

M b t de natuurtoets wordt verwezen naar het punt 'Natuur' hierboven besproken bij de milieuhygenische aspecten.

Watertoets

De inrichting is gelegen in het 'Beneden-Scheldebekken' Volgens de overstromingsinformatie op Geopunt be is de projectzone deels gelegen in mogelijk overstromingsgevoelig gebied

MER – screening

De aanvraag heeft betrekking op een activiteit die voorkomt op de lijst van bijlage III bij het Besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013 inzake de nadere regels van de project-MER-screening (B S 29 april 2013) in uitvoering van het decreet van 23 maart 2012 over de MER-screening (B S 20 april 2012)

Het aanvraagdossier bevat in bijlage D11 een MER-screeningsnota

In het kader van de opmaak van het provinciaal RUP 'Windlandschap E40 van Aalter tot Aalst' werd een planMER opgemaakt Het planMER 'Inplanting windturbines in zoekzone E40 van Aalter tot Aalst' (PlanMER-0142-GK) werd op 2 december 2013 goedgekeurd

In de conclusies van het plan-MER wordt m b t het aspect Fauna en Flora voor de Windakker Melle het volgende gesteld:

'Alle windturbines liggen buiten habitatrichtlijngebieden, vogelrichtlijngebieden, VEN-gebieden, weidevogelgebieden, akkervogelgebieden en de Vlaamse natuurresevaten

De cluster wordt daarom neutraal beoordeeld ten aanzien van de effecten op de beschermingszones voor natuur

Omwille van het effect op biologisch waardevolle tot zeer waardevolle gebieden wordt de cluster Windakker Melle negatief beoordeeld

Omwille van de grote effecten op vogelsoorten die gebruik maken van de seizoentrekroute, de effecten op foeragerende, broedende en pleisterende vogelsoorten en op de verblijfplaatsen en trekroutes van vleermuizen wordt de cluster Windakker Melle significant negatief beoordeeld'

Het aanvraagdossier bevat in bijlage een bijkomende natuurtoets waarin het effect op avifauna en vleermuizen bepaald wordt

Hieruit blijkt dat o.m. dat het gebied rond WT03, nauwelijks onderzocht is op mogelijke aanwezigheid van vleermuizen.

Uit het Arrest van de Raad van State van 4 oktober 2018 blijkt dat de 6 windturbines als één geheel dienden beschouwd te worden en dat aldus voor deze 6 windturbines een project-MER, of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing diende opgemaakt te worden. Dit omwille van de aanwezigheid van een bijzonder beschermd gebied, met name een bosgebied, op ca. 710 m van WT03 (en nog dichter bij andere twee turbines van dezelfde lijn, nl. op ca. 440 m resp. ca. 500 m van WT01, resp. WT02).

Bespreking beroepsschrift

- *Het beroepsschrift van het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Melle*
Middels het schrijven van 29 september 2015 werd dit beroepsschrift ingetrokken
- *Het beroepsschrift van 16 juli 2015 van Mr. G. Vermeire namens de n.v. Delvoye Art en de heer W. Delvoye*
  - Het is ontegensprekelijk dat de inplanting van een windturbine, gelet op zijn afmetingen een impact heeft op het omliggende landschap. De aantrekkelijkheid om kunst en natuur te beleven in een parkgebied, op ca. 1 000 m van de inplantingslocatie van de windturbine, is een subjectieve ervaring, die buiten het beoordelingskader van de vergunningsaanvraag valt
  - Het domeingrenzen van het domein De Bueren situeren zich op ca. 800 m van de inplantingslocatie van WT03. Uit de geluidsstudie blijkt dat het specifiek geluid ten gevolge van het gehele windpark ter hoogte van het volledige domein voldoet aan de van toepassing zijnde richtwaarden. Het domein ligt ingesloten tussen 2 spoorlijnen. De E40 situeert zich op minder dan 1 km van de inrichting. Gezien de afmetingen van de windturbine is het niet mogelijk deze aan het zicht te onttrekken door beplanting
  - Uit de slagschaduwstudie blijkt dat ter hoogte van het Kasteel De Bueren ruimschoots voldaan wordt aan de vigerende slagschaduw-normen
  - Het probleem van fijn stof stelt zich vooral bij stilstaande luchtlagen. Door turbulenties wordt de fijne stofdeeltjes nog meer verdund en verspreid
  - Uit de geluidsstudie blijkt dat het specifiek geluid ten gevolge van het gehele windpark ter hoogte van het volledige domein voldoet aan de van toepassing zijnde richtwaarden. Gezien de ruime afstand van de inplantingsplaats van de windturbine tot het domein van de beroeper is het weinig waarschijnlijk dat trillingen vastgesteld kunnen worden
  - De lichtbebakening wordt in het kader van de veiligheid, opgelegd door de CIR/GDF-003. Er wordt opgemerkt dat de afstand van de windturbine die het voorwerp uitmaakt van deze aanvraag tot het kasteel ca. 1 250 m bedraagt
  - De inplanting van de windturbine voldoet aan de veiligheidsafstanden opgelegd door de spoorwegbeheerder. Defensie heeft in het kader van voorliggend project een gunstig advies uitgebracht

- De inplanting van de windturbines is niet voorzien in het landschappelijk waardevol gebied, doch in het aanpalende agrarische gebied. Deze gebieden zijn van elkaar gescheiden door de spoorwegberm van de lijn Gent-Brussel.
De ligging van het eigendom van de beroeper vormt, conform de geldende wetgeving en normering geen enkel beletsel voor de inplanting van een windturbine op de aangevraagde locatie. Er wordt ter hoogte van het eigendom ruimschoots voldaan aan de vigerende normen voor slagschaduw en geluid.
- Het aanvraagdossier bevat onvoldoende informatie om het effect van de grondbemaling te evalueren.
- De beschikbare gegevens uit het dossier laten niet toe om onweerlegbaar te stellen dat er geen effecten zullen op de vleermuizenpopulatie.
- De milieuvergunningaanvraag dient beoordeeld op haar planologische en milieuhygenische verenigbaarheid. Het al dan niet resulteren van de uitvoering van een milieuvergunningaanvraag in een waardevermindering van een onroerend goed maakt geen deel van uit van de beoordeling van de milieuvergunningaanvraag.
- Het klopt dat de afmeting van de windturbine uit voorliggende aanvraag tot 60 m hoger kan reiken dan de bestaande windturbines.
- Uit het Arrest van de Raad van State blijkt dat de windturbine uit voorliggende aanvraag deel uitmaakt van een windturbinepark van 6 windturbines, nl. naast de gevraagde windturbine de 2 windturbines van Eneco Wind Belgium nv aan dezelfde zijde van de E40 en de 3 bestaande turbines aan de overzijde van de E40. Deze 6 windturbines dienen te worden aanzien als een milieutechnische eenheid zoals bepaald in het DABM (decreet algemene bepalingen milieubeleid). De projectzone situeert zich in de nabijheid van een bijzonder beschermd gebied, zijnde het bosgebied 'Geerbos' op ca. 710 m van de mast van de windturbine WT03. Op ruimere afstand (resp. 1.130 m en 810 m) zijn er het beschermde monument 'Kasteel De Bueren met aanhorigheden' en de 'Hoeve met aanhorigheden'.
Gezien deze windturbine mogelijks een aanzienlijke invloed kan hebben op een bijzonder beschermd gebied, had voorafgaandelijk aan het indienen van de milieuvergunningaanvraag een projectMER of een verzoek tot ontheffing moet worden opgemaakt.
- Uit het planMER bleek inderdaad dat de impact op fauna significant negatief was en dat verder onderzoek noodzakelijk was. De projectontwikkelaar heeft dit onderzoek gebundeld in een natuurtoets aangevuld met een onderzoek naar de vliegroutes avifauna en een vleermuizenonderzoek.
- De turbines worden inderdaad ingeplant in agrarisch gebied. Het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijk plannings-, vergunningen en handhavingsbeleid levert de rechtsgrond om met een stedenbouwkundige vergunning af te wijken van de bestemmingsvoorschriften van een plan van aanleg (gewestplan), indien gerefereerd kan worden aan een 'voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaalde standaardtypebepalingen'. Volgens deze standaardtypebepalingen zijn windturbines en windturbineparken in principe

toegelaten in het agrarisch gebied.

De milieuvergunningverlenende overheid kan op basis van de bepalingen van het art 567 van het VCRO eveneens van deze afwijkmogelijkheid gebruik maken. Er wordt op gewezen dat op 15 juni 2015 de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar een stedenbouwkundige vergunning verleend heeft.

- Het Agentschap Zorg & Gezondheid, afdeling Preventie is overeenkomstig de bijlage I van Vlaem I niet aangeduid als adviesverlenende instantie voor de beoordeling van aanvragen m b t windturbines

Besluit de aangehaalde argumenten zijn deels gegrond

Slotbepaling

De inrichting zou, rekening houdend met haar kenmerken en omvang, en rekening houdend met de ligging ten overstaan van gebieden die hindergevoelig zijn, een te grote negatieve impact hebben op mens en leefmilieu

Conclusie

De inrichting is milieuhygiënisch niet verenigbaar met de omgeving zodat de milieuvergunning dient geweigerd te worden.

3. Besluit

Artikel 1

Het hogervermeld besluit van het College van Burgemeester en Schepenen van Wetteren van 8 juni 2015, waarmee aan de nv Edf Luminus de milieuvergunning gedeeltelijk werd verleend voor het exploiteren van een windturbine aan de Autosnelweg E40 zn te 9230 Wetteren, op de percelen, kadastraal bekend onder Wetteren, 1^e afdeling, sectie G, nrs 1310/c, 1312/c en 1316/a, wordt opgeheven

Artikel 2

Aan de Nv Edf Luminus, Markiesstraat 1 te 1000 Brussel wordt de vergunning geweigerd voor het exploiteren van een windturbine, aan de Autosnelweg E40 zn te 9230 Wetteren, op de percelen, kadastraal bekend onder Wetteren, 1^e afdeling, sectie G, nrs 1310/c, 1312/c en 1316/a, omvattende

12.2.2° (2)

1 transformator met een individueel nominaal vermogen van 4 000 kVA

20.1.6.1°b) (2)

Een windturbine met een elektrisch vermogen van max 3,5 MW

53.2.2°a) (3)

Een bronbemaling in het kader van geplande bouwwerken aan een debiet van max 5 m³/uur

Artikel 3

De bouwvergunning voor deze inrichting wordt geschorst en vervalt van rechtswege op de datum van onderhavig weigeringsbesluit.

Artikel 4

Een eensluidend verklaard afschrift van deze beslissing zal, verzonden worden aan:

- de exploitant;
- de appellanten;
- het College van Burgemeester en Schepenen van Wetteren;
- de Provinciale Milieuvergunningscommissie;
- het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieuvergunningen dienst Oost-Vlaanderen;
- Ruimte Vlaanderen - Oost-Vlaanderen;
- het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieu-inspectie dienst Oost-Vlaanderen;
- de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij;
- de Vlaamse Milieumaatschappij;
- de Federale Overheidsdienst, Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg;
- de nv Aquafin;

Een gelijkaardig afschrift wordt verzonden aan de bevoegde Burgemeester met de opdracht de beslissing bekend te maken, overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk IX van het Vlarem I.

Artikel 5

Tegen onderhavige beslissing kan een beroep tot nietigverklaring en/of schorsing worden ingesteld bij de Raad van State binnen de 60 kalenderdagen nadat onderhavig besluit werd bekend gemaakt of betekend. Het verzoekschrift dient gericht aan voornoemde instantie, Wetenschapsstraat 33, 1040 Brussel. Uw aandacht wordt bovendien gevestigd op de in bijlage 1 vermelde bepalingen van het Regentbesluit van 23 augustus 1948 (B.S. 23-24 augustus 1948; err. B.S. 8 oktober 1948 en B.S. 21 november 1948) met latere wijzigingen, tot regeling van de rechtspleging voor de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Gent, 28 februari 2019

namens de Deputatie:

De provinciegriffier,
(get.) Albert De Smet

De wnd. voorzitter,
(get.) Kurt Moens

Albert De Smet

Kurt Moens

Voor eensluidend afschrift,
Namens de Provinciegriffier,
De gemachtigde Ambtenaar,

Vancoillie Charlotte
Overstchef

Bijlage 1 in toepassing van artikel 19, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973

Artikel 14 §1. van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973

De afdeling (Bestuursrechtspraak) doet uitspraak, bij wijze van arresten, over de beroepen tot nietigverklaring wegens overtreding van hetzij substantiele, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht, ingesteld tegen akten en reglementen van de onderscheiden administratieve overheden .

Artikel 19, derde lid

De partijen mogen zich laten vertegenwoordigen of bijstaan door advocaten die ingeschreven zijn op de tabel van de Orde der advocaten of op de lijst van de stagiairs alsook, volgens de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek, door de onderdanen van een lidstaat van de Europese Unie die gerechtigd zijn om het beroep van advocaat uit te oefenen

Uittreksel uit het Regentsbesluit van 23 augustus 1948 tot regeling van de rechtspleging voor de Afdeling Administratie van de Raad van State, en latere wijzigingen.

Artikel 1.

De zaak wordt bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aanhangig gemaakt door middel van een verzoekschrift ondertekend door de partij of door een advocaat die voldoet aan de voorwaarden gesteld in artikel°19, derde lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, hierna "gecoördineerde wetten" genoemd

Artikel 2. §1.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en bevat

- 1 het opschrift "verzoekschrift tot nietigverklaring" in de gevallen bedoeld in artikel°14, §§ 1 en 3, van de gecoördineerde wetten, als het niet eveneens een vordering tot schorsing bevat,
- 2 de naam, hoedanigheid, woonplaats of zetel van de verzoekende partij en overeenkomstig artikel°84, § 2, eerste lid, de gekozen woonplaats,
- 3 het voorwerp van de eis, aanvraag of beroep en een uiteenzetting van de feiten en de middelen,
- 4 de naam en het adres van de verwerende partij

Artikel 3.

De verzoekende partij voegt bij het verzoekschrift:

3° in de overige gevallen, een afschrift van de bestreden akten, reglementaire bepalingen of beslissingen,

4° indien zij een rechtspersoon is, een afschrift van haar geldende statuten en van de akte van aanstelling van haar organen, alsmede het bewijs dat het daartoe bevoegde orgaan beslist heeft in rechte te treden

Artikel 3bis.

Het verzoekschrift wordt niet op de rol ingeschreven indien:

1° uitgaande van een rechtspersoon, het niet vergezeld gaat van de stukken opgesomd in artikel 3, 4°,

2° het niet is ondertekend of niet vergezeld gaat van het vereiste aantal eensluidend verklaarde afschriften,

3° het geen woonplaatskeuze bevat, wanneer deze vereist is;

4° de kwijting van de rechten niet is aangetoond en het niet vergezeld gaat van een verzoek om rechtsbijstand,

5° het niet vergezeld gaat van een afschrift van de bestreden akten, reglementaire bepalingen of beslissingen, tenzij de verzoekende partij verklaart dat ze niet in het bezit is van een zodanig afschrift,

6° er geen inventaris is bijgevoegd van de stukken, die alle overeenkomstig die inventaris genummerd moeten zijn

In geval van toepassing van het eerste lid, richt de hoofdgriffier aan de verzoekende partij een brief waarin meegedeeld wordt waarom het verzoekschrift niet is ingeschreven op de rol en waarbij die partij verzocht wordt binnen vijftien dagen haar verzoekschrift te regulariseren.

De verzoekende partij die haar verzoekschrift regulariseert binnen vijftien dagen na de ontvangst van het verzoek bedoeld in het tweede lid, wordt geacht het te hebben ingediend op de datum van de eerste verzending ervan

Een verzoekschrift dat niet, onvolledig of laattijdig is geregulariseerd, wordt geacht niet te zijn ingediend

Artikel 3ter.

Op hetzelfde ogenblik als zij haar verzoekschrift indient, stuurt de verzoekende partij een kopie daarvan ter informatie aan de verwerende partij. De overheid die deze kopie ontvangt, bezorgt ze desgevallend aan de bevoegde overheid

Het toesturen van een kopie van het verzoekschrift als bedoeld in het eerste lid, houdt geen definitieve aanwijzing van de verwerende partij in. Het stelt niet de termijnen in werking die de verwerende partij moet in acht nemen

Artikel 4.

§1 De eisen bedoeld in artikel°11 van de gecoördineerde wetten verjaren zestig dagen na de schriftelijke kennisgeving van de beslissing houdende afwijzing van het verzoekschrift tot vergoeding. Indien de administratieve overheid verzuimt een beslissing te nemen, bedraagt de termijn van verjaring drie jaar te rekenen van de datum van dat verzoekschrift.

Wanneer een rechtsvordering strekkende tot hetzelfde voorwerp is ingesteld binnen de termijnen voorzien bij de eerste alinea, gaan de termijnen van zestig dagen en van drie jaar slechts in met het einde van de rechtsgedingen.

De beroepen bedoeld (in artikel°14, §§ 1 en 3, van de gecoördineerde wetten) verjaren zestig dagen nadat de bestreden akten, reglementen of beslissingen werden bekendgemaakt of betekend. Indien ze noch bekendgemaakt noch betekend dienen te worden, gaat de termijn in met de dag waarop de verzoeker er kennis heeft van gehad.

De overige aanvragen en beroepen moeten, op straffe van onontvankelijkheid ingediend worden binnen de termijnen door de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen vastgesteld.

§2 Wanneer de in paragraaf 1 genoemde kennisgeving geschiedt bij aangetekende brief met ontvangstmelding, is de eerste dag van de termijn voor het indienen van het verzoekschrift die welke volgt op de ontvangst van de brief en is hij inbegrepen in de termijn.

Indien de geadresseerde de brief weigert, is de eerste dag van de termijn voor het indienen van het verzoekschrift die welke volgt op de dag van weigering van de brief en is hij inbegrepen in de termijn.

Wanneer de in paragraaf 1 genoemde kennisgeving geschiedt bij gewone aangetekende brief, is de eerste dag van de termijn voor het indienen van het verzoekschrift de derde werkdag die volgt op de verzending van de brief, behoudens bewijs van het tegendeel door de geadresseerde, en is die dag inbegrepen in de termijn.

Het postmerk geldt als bewijs, zowel voor de verzending als voor de ontvangst of de weigering.

Artikel 84.

§1 Alle processtukken worden aan de Raad van State toegezonden bij ter post aangetekende brief.

De processtukken, alsook de betekeningen, kennisgevingen en oproepingen, worden door de Raad van State verzonden bij ter post aangetekende brief met ontvangstmelding, behoudens andersluidende bepaling van de wet. Mogen deze verzendingen echter bij gewone brief worden gedaan wanneer de ontvangst ervan geen termijn doet ingaan.

De termijn waarover de partijen beschikken gaat in met de dag van ontvangst van het schrijven.

Zo de geadresseerde het schrijven weigert gaat de termijn in met de dag van de weigering.

De datum van het postmerk heeft bewijskracht zowel voor de verzending als voor de ontvangst of voor de weigering.

Zo de geadresseerde langs de post niet werd bereikt, maakt de auditeur-generaal het schrijven over langs administratieve weg. De

/

aangezochte burgemeester (.) treft de nodige maatregelen om het schrijven aan de geadresseerde te doen geworden en stelt de auditeur-generaal hiervan in kennis

§2 Met uitzondering van de Belgische administratieve overheden, kiest elke partij in een procedure in haar eerste processtuk woonplaats in België
 Alle kennisgevingen, mededelingen en opmerkingen door de griffie worden rechtsgeldig op de gekozen woonplaats gedaan.

Die woonplaatskeuze geldt voor alle daaropvolgende processtukken
 Elke wijziging van de woonplaatskeuze wordt uitdrukkelijk geformuleerd en voor elk beroep afzonderlijk en bij aangetekend schrijven ter kennis gebracht van de hoofdgriffier, met vermelding van het volledige rolnummer van het beroep waarop de wijziging betrekking heeft

Bij overlijden van een partij, en behalve bij hervatting van het geding, worden alle mededelingen en kennisgevingen van de Raad van State rechtsgeldig gedaan op de gekozen woonplaats van de overledene ter attentie van de gezamenlijke rechtverkrijgenden, zonder vermelding van de namen en hoedanigheden)

Artikel 85.

Bij ieder verzoekschrift of memorie dienen drie afschriften gevoegd voor eensluidend door de ondertekenende gewaarmerkt Dit getal wordt met zoveel exemplaren vermeerderd (als er andere bij de zaak betrokken partijen zijn)

In afwijking van het eerste lid worden bij het verzoekschrift tot nietigverklaring dat een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden akte bevat, negen door de ondertekenaar eensluidend verklaarde afschriften gevoegd

De neerlegging van bijkomende afschriften kan bevolen worden

Artikel 86.

De tot de Raad van State gerichte verzoekschriften en memories bevatten een inventaris van de ter staving ingeroepen stukken

Het administratief dossier wordt overgemaakt met een inventaris van de stukken waaruit het samengesteld is